

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

3. del

Gyllingbogen

eller

Nogle optegnelser om

GYLLING SOGN

og dets beboere gennem tiderne

Bind II

Udgivet 1977 af
Gylling og Omegns Borgerforening

Indhold

Foreningerne i Gylling, ved Jens Nørgård	227
Dansk Kvindesamfund i Gylling, ved Karen Margrethe Sørensen	228
Gylling Boldklub, ved Yrsa Eskerod	231
Gylling og Omegns Borgerforening, ved Torben Skovgaard Dam	233
Gylling Biblioteksforening, ved Gudrun Thure	238
FDF/FDP Gylling, ved Conny Jensen	238
Gylling Foredragsforening, ved H.P. Dalby og Gudrun Thure	239
Gylling Gymnastikforening, ved Ivan Olsen	241
Gylling Husmandsforening, ved Peter Bom	243
Gylling & Omegns Håndværkerforening, ved Erik Krarup	244
Gylling Jagtforening, ved Jens Sørensen	247
Sangen i Gylling, ved Gunnar Madsen	248
Gylling skoles forældre- og lærerforening, ved Jens Nørgård	252
Gylling Pensionistforening, ved Signe Larsen	253
Gylling Ungdom, ved Maren R. Jensen	254
Hestens Venner, ved Peter Grove	265
Hads Herreds Husholdningsforening, ved Edith Sørensen	263
Kirkeligt Samfund, ved pastor Erling Kristiansen	266
Gylling socialdemokratiske vælgerforening, ved Evald Stouby	268
Gylling venstrevælgerforening, ved Bent Beck	269
Fritidsundervisningen i Gylling, ved Jens Nørgård	270
N. U. Yoga Ashrama, ved Erling Petersen	273
Karen Jeppesgade ved Arne Jakobsen	286

Fotos: Hans Midtgaard og Erik Krarup

Foreningerne i Gylling

Redigeret af skoleinsp. Jens Nørgård, Gylling

Gylling-egnen har langt tilbage i historien været præget af meget aktive og interesserede mennesker. De skabte mejeriet, friskolen, alderdomshjemmet, sparekassen og Gylling Bank for blot at nævne nogle erhvervs- og samfundsmæssige initiativer. Igennem tiderne har Gylling også været bekendt for at være landsbyen med de mange foreninger. Endnu et bevis på interesse for andet end sit eget. Et utal af foreninger har eksisteret i Gylling – ikke alle er blevet registreret – men her følger en oversigt over nuværende og kendte, men ikke fungerende foreninger: (mærket med X)

Dansk Kvindesamfund, Gylling kredsen (X)

FDF/FPF, Gylling kredsen

Gylling Boldklub

Gylling og omegns Borgerforening

Gylling Biblioteksforening (X)

Gylling Foredragsforening (X)

Gylling Gymnastikforening

Gylling Husmandsforening (X)

Gylling Gymnastikforening (X)

Gylling Håndværkerforening

Gylling Jagtforening

Gylling Sangforening (X)

Gylling Skoles forældre- og lærerforening

Gylling Ungdom (X)

Hads Herreds Husholdningsforening-Gylling kreds

Hestens venner i Gylling

Kirkeligt Samfund

Socialdemokratisk Vælgerforening

Gylling Venstrevælgerforening

De mange foreninger var også med til at præge fritidsundervisningen i Gylling – og er det fortsat. (Se afsnittet: Fritidsundervisningen i Gylling).

På de følgende sider lader vi foreningernes »egne redaktører« fortælle om de enkelte foreninger.

Dansk Kvindesamfund i Gylling

Ved Karen Margrethe Sørensen

Motto: Dansk Kvindesamfunds formål er at udvikle og dygtiggøre kvinder til den fuldmyndige borgers ansvar og arbejde og at arbejde for kvinders fulde ligestilling med mænd i familie og stat og forbedre kvinders og børns kår, særlig ad lovgivningens vej.

I 1910 besluttede en del kvinder i Gylling og omegn at oprette en afdeling af D. K., hvorfor man den 12. oktober afholdt konstituerende generalforsamling. Loven vedtoges, og Kirstine Frandsen valgtes til formand.

Ved det første møde talte Jutta Boysen Møller om kvinders ligeberettigelse. Den første her i landet, der arbejdede for dette, var Mathilde Fibiger under stor spot og hån fra familie og venner, men kraftigt støttet af N. F. S. Grundtvig. Hendes valgsprog var: »Vær kvinde, men ikke mand; følg dit hjerte og din forstand.«

Den 19. september 1911 sendtes en resolution om kvinders valgret og valgbarhed til Rigsdagen, og i årene fremover var der mange betydningsfulde mænd og kvinder, såsom folketingsmand, højskoleforstandere og lærere, der holdt foredrag om emnet for fulde huse i forsamlingshuset.

Valgretten fik vi dog først den 5. juni 1915, og man besluttede da at plante en grundlovseg ved kirken. Pladsen skænkedes af Gylling Sogneråd og træet af ritmester Castenskjold, Gyllingnæs. Stedet blev omhegnet af en snes store sten. På den største blev indhugget grundlovens dato, og senere lod Johanne Claus Pedersen indhugge ordene: Stolteste minde for mand og kvinde. Pudsigt nok delte træets krone sig i to dele. Ved festen, hvori deltog ca. 300 i forsamlingshuset, talte pastor Ravn Jensen.

Til minde om dagen holdtes hvert år en sommerfest i Sønderskoven i Søby med taler, sang og medbragt kaffe.

Samme år holdt D. K. juletræsfest for sognets ældre, hvilket fortsattes en lang årrække, indtil kommunen overtog det; men D. K. fortsatte med at holde adventsfest for kvinder over 60 år i Gylling Friskole med Lucia-optog, taler, sang og fælles kaffebord.

I 1918 opfordredes partierne til at stille kvindelige valgmand til landstinget.

1925 arrangeredes en udflugt for de gamle. Transporten sørgede de af Gyllings beboere, der havde bil, for. Der deltog ca. 110.

Samme år indsamledes til et depot af linned for de dårligt stillede. Det bestyredes af jordemoder fru Arnsfeldt og sygeplejerske frk. Mikkelsen. Alt tøjet blev syet og repareret af Marie Jensen, Gyllingskov, der i mange år gjorde et stort arbejde som formand i D. K.

I 1933 indvalgtes fru Johanne Haugaard i sognerådet. Et af de formål, D. K. havde, var at få kvinder valgt ind i sognerådet. Derfor var det en stor begivenhed, at fru Haugaard blev valgt ind. Ved et senere valg kneb det med at få kvinderne med på valglisten; men Venstre tog dog initiativet til at stille Rasmine Gammelgaard op, ganske vist som nr. 13. Det kunne der vel ingen risiko være ved! Men da var D. K. på sin post, og nr. 13 – Rasmine Gammelgaard – blev

valgt ind på personlige stemmer. Det var i 1937, og hun var medlem til sin død 1939. I 1950-54 var Marie Hansen Bassum – også et trofast medlem af kvindeforeningen – medlem af sognerådet.

I 1935 holdtes 25 års jubilæum, hvor lærer G. Madsen havde forfattet en prolog til kvindernes pris.

Ved et møde i friskolen 1936 foreslog fru G. Thure og Marie Jensen at sy et tæppe til Gylling Kirkes kor. Mange deltog i arbejdet, selv lærer Thure ville være med til at sy. Tæppet ligger endnu den dag i dag i kirken.

7. maj 1950 afholdt 4. distrikt møde i Gylling. Det faldt sammen med Gyllingkredsens 40 års jubilæum og blev derfor særlig festligt. Dagen indledtes i Gylling Kirke med gudstjeneste ved Danmarks første kvindelige præst Ruth Wermehren. Dagen fortsatte med forhandlinger og foredrag af Agathe Thirup. Efter festmiddagen med taler og sang opførtes lærer Madsens oldtidsstykke, der handlede om Smederupfundene.

D. K. har i årenes løb deltaget i det kulturelle arbejde i Gylling ved afholdelse af foredrag, oplæsning o.l. Også praktiske opgaver har man taget op, bl.a. sykurser i årene efter 2. verdenskrig, da der var stort behov for både omforandringer og syning af nyt.

I begyndelsen af tresserne svandt medlemstallet ind, og da den daværende formand, jordemoder Karen Margrethe Sørensen flyttede til Odder i 1965, besluttede man at opløse foreningen efter 55 års forløb.

Prolog ved D. K.s 25-års jubilæum 12/5 1935

Til Eder, I danske kvinder,
jeg retter disse få ord;
thi medens tiderne rinder
og kommer og svinder på jord,
og medens der kæmpes og lides
og røves med magt og vold,
så blev det jer sag her i tiden
at løfte for tiden et skjold.

Du kvinde i Nord, der hegner den jord,
hvor slægtens barndomsvugge stod,
du bygged dit hjem, og du pusler om dem,
der i hjemmets og hjerternes muldjord slog rod;
fra tidernes morgen der lød i din sjæl:
Bliv mandens lige og bliv ej hans træl.
Du hjemmenes midtpunkt, du nordiske kvinde,
du fostrede slægten og satte dig minde,
men ak, mens du sang dine glade sange
for barnet i vuggen de mange gange
og sang al din ømhed og kærlighed ind
og trykket et moderkys mildt på dets kind,
da brændte på krigspladsen helvedes ild,
der ødte din gerning, så alt kun blev spild,

Det bøjed din nakke, men tændte en lue
i hjertedybet, som intet tør true.
Et ønske det var; men et krav er det bleven:
nu kræver vi kvinder, der kæmper for freden.
Og dagene gik, og dage blev år,
og årene randt under skiftende kår.
Og verden har kæmpet for retfærd og fred,
men i vor lille verden blev der kæmpet med?
Ej verden vandt, hvad den kæmpede for
og vi, tør vi sige, at sejren blev vor?
Var vi tro mod os selv, var vi tro i vort kald,
har vi øgt eller ødt, blev det sejr eller fald,
fandt livet vi rigt ved at gøre vor pligt
eller trøstesløst tomt, da vor dåd kun blev digt?

Gylling – dine haver luner dig for kolde vinde,
skærmer disse unge kvinder, som har sang i sinde.
Fjordens friske salte vand hærder drengen til en mand, pigen til en kvinde.
Hvor vi husker dine marker, duft af hør i stakke,
der var rum og ro at vandre, læse, hvile, snakke.
Hvem mon kan besøge dig,
som ej går den kendte vej
op mod Uldrup Bakker.
Lad øjet så følge i kimingens rand
den blånende bølge, der leger ved strand.
Ja, se over bakker og dale og skove
de smilende kyster, den rullende vove,
og indrøm det så, hvad jeg ofte har gjort,
at hvad der i fremmede lande af stort
og herligt og mægtigt har frydet mit øje
ej mægted at løfte min sjæl mod det høje
som hjemlandets jord i den bølgende vang
med droslernes triller og lærkernes sang
fordi det var mit og den kvindes jord,
som lærte mig sangen: min mor.
Her findes en plet af den danske jord,
der lokker og drager fra fremmede byer
med fjorden og næsset og egen på rod
med solskin og grovejr, med drivende skyer,
med sunkne ruiner, med oldgamle minder,
men dernæst med Eder I danske kvinder.
Så gid Eders sag blive landets sag,
at frihed og freden må vokse hver dag.
Gid milepælen i dag I har nået

må vise, at hvad der i troskab blev sået
og røgtet og plejet må vokse sig stort
fordi – ja, fordi det i troskab blev gjort

Gylling Boldklub

Ved Yrsa Eskerod

Gylling Boldklub blev stiftet i 1924 af nogle sportsinteresserede mennesker.

Den første bestyrelse bestod af: Aksel Pedersen (formand, barber Rosenberg, skrædder Madsen og Aksel Pedersens bror Ejnar Pedersen.

Gennem årene, der er gået, har der været forskellige formænd: Ernst Jensen, Orla Dam, Martin Valsted, barber Rosenberg, Kresten Larsen, Aage Jensen, Jørgen Poulsen, Peder Frederiksen, Evald Jensen (der var formand og kasserer gennem en lang periode og desuden var en god badmintonspiller), Harry Jensen og Sv. Aage Eskerod. Th. Møller Hansen har været både formand, sekretær og kasserer i G.B. Det meste af Gyllings ungdom gennem årene har siddet i G.B.s bestyrelse.

G. B. blev tilsluttet Jydsk Boldspil Union i 1944. Før den tid var man med i Østjysk Boldring (Ørting, Alrø, Hundslund og Gylling). Ø.B. udsatte i den tid, den eksisterede, 17 pokaler, hvoraf Gylling vandt de 16. I foråret 1945 blev Gylling kredsvinder.

G.B. startede med badminton under krigen, og starten på denne sportsgren blev hovedsagelig præget af bageren Th. Sørensen og søstre Vera og Edith Rütz. Det blev til mange turneringer i årenes løb.

I 1952 fik man den ide, at det var godt med et klubhus, men pengene dertil var et ømt punkt, så man lavede forskellige indsamlinger og arrangementer for at skaffe dem. I 1954 lånte man 10.000 kr. til hjælp til klubhuset, og dette beløb blev bevilget mod, at man skulle forpligte sig til at betale 50 øre af hver solgt balbillet, indtil lånet var afviklet. Også i dette år skulle sportspladsen laves om, og mens dette stod på, trænede man på en lånt mark ved Arne Næsborg. Til de nye baner købte man jord af Johs. Jensen og Gylling Håndværkerforening.

Små episoder fra år tilbage:

Trænerhonorar i 1952: 150 kr.

Overskud fra pinsebal i 1955: 900 kr.

Andespil blev altid holdt i forbindelse med et bal, ellers kunne andespillet ikke løbe rundt.

Den 2. juni 1945 blev der afholdt fodboldkamp i Gylling. Der var mødt ca. 2.000 tilskuere op til denne kamp, der stod mellem Gylling og befrielsestropper i Århus. Festen om aftenen blev holdt i forsamlingshuset, men der var så mange mennesker, at der også blev festet og danset ude på gaden.

*Gylling Boldklub,
kredsvindere 1956*

I 1956 havde G.B. et hold, der rykkede op i A-rækken; oprykningskampen blev spillet i Odder, hvor G.B. vandt 4-3 over Malling. Holdet bestod af: Aage Jensen, Finn Forsberg, Erling Jepsen, Orla Dam, Børge Meyer, Martin Valsted, Gregers Andersen, Henning Gaunholt, »Teddy«, »Mads« og Gustav Sørensen.

*Gylling drengehold,
kredsvindere 1975*

Da sparekassen i 1969 blev lagt under afdelingen i Odder, blev G.B. betænkt med 5.000 kr., og siden den dag har G.B. ikke haft økonomiske vanskeligheder.

Foreningen holdt 50 års jubilæum i 1972 – fodbolden startede i 1922. Ved denne fest blev Evald Jensen udnævnt til æresmedlem og fik overrakt J. B. U.s sølvnål. Aksel Pedersen overrakte G.B. en kammeratskabspokal, og den første nål, G.B. har vundet, er påsat denne pokal.

I 1964 blev Junior B kredsvindere og året efter kredsvindere som Ynglinge B. I 1975 blev 12-14 årige kredsvindere.

Drenge 10-12 år blev nr. 2. I 1976 rykkede serie VI op i serie V.

Den nuværende bestyrelse består af: Leo Jensen, Thorkild Stouby Nielsen og Sv. Aage Eskerod. Vi har også et udvalg for fodbold, badminton og for ungdoms-afdelingen.

De sidste år har klubben igen manglet baner, men her i 1977 ser det ud til, at der kommer en ny træningsbane, og man er også i gang med at søge om at få et nyt lysanlæg placeret ved denne bane.

Fodbold er stadig den dominerende del af G.B. I år er der følgende hold: 1 old boys, 2 serie 5, 1 juniorhold, 1 hold 12-14 år, 2 hold 10-12 år, 1 hold 8-10 år og 1 »sandkassehold« – i alder fra 4 år og op til 48.

Forhandlingsbogen indtil 1951 er ikke i foreningens eje, derfor er der ikke meget fra de første år, G.B. har eksisteret.

Gylling og Omegns Borgerforening

Ved Torben Skovgaard Dam

Efter at der gennem 40 år er blevet gjort flere forsøg, lykkedes det d. 23/4 1974 at få startet en borgerforening i Gylling.

Initiativtagerne følte det nødvendigt, at man havde en forening, der kunne tegne Gyllings ansigt udadtil – ikke mindst over for Odder Kommune.

Man følte også, at en borgerforening ville kunne genoplive det »gamle Gylling«, der var kendt for aktivitet og sammenhold.

En god snes borgere var mødt frem ved stiftelsen og tilsluttede sig ideen. Selv om Gylling havde fået »sin egen« mand i byrådet, Jens Rasmussen, mente de forsåmlede, at man glimrende kunne give ham en hjælpende hånd i arbejdet. Iøvrigt var Gylling ikke repræsenteret i Odder byråd de første 4 år efter kommunesammenlægningen.

Forbilledet for foreningen i Gylling var borgerforeningen i Ørting, der opstod straks efter kommunesammenlægningen.

Foreningens formål er: At tilvejebringe nærmere sammenslutning af Gylling og omegns beboere til varetagelse af fælles interesser, såsom:

a) At støtte velgørende og samfundsnyttige foretagender,

Ringrideroptog ved byfesten 1977

Sct. Hans bål i præstegården 1977

- b) At lade afholde oplysende foredrag, selskabelige sammenkomster, møder, udflugter m.m., og
- c) At samarbejde med foreninger i og omkring Gylling om opgaver, som er forenelige med borgernes interesser.

Foreningen er uafhængig af partipolitiske interesser og kan som forening ikke opstille til kommunalvalg.

Den første bestyrelse havde følgende sammensætning:

Torben Dam formand

Arne Jakobsen sekretær

Kresten Larsen kasserer

Erling Lahn festudvalg

Bent Lund festudvalg

Inger Midtgård kulturudvalg

Mogens Stærk kulturudvalg

Suppleanter:

Hans Midtgård, Svend Erik Kristensen

revisor:

Johannes Kuur, H. P. Dalby

Som noget nyt indførte bestyrelsen fra begyndelsen selvstændige og selvsupplerende udvalg under bestyrelsen med et bestyrelsesmedlem som formand.

Disse fungerer godt og aflaster bestyrelsen meget. Desuden får man et godt aktivt samarbejde, således at det ikke altid er bestyrelsen, som skal vise ansigt.

Fra starten har bestyrelsen bestræbt sig på at være så alsidig som vel muligt. Nogle arrangementer har fået fin opbakning, andre mindre. Vi må indrømme, at en publikumssluger som fjernsynet nu og da ødelægger velarrangerede arrangementer. – Men det er vort indtryk, at den »værste fjernsynsepoke« for det folkelige foreningsliv er ved at være på retur.

Interessen og hjælpsomheden ved samling af Gyllingbogen viser, at mange har interesse for deres hjemsted.

Hermed følger en opremsning af forskellige aktiviteter, foreningen har beskæftiget sig med:

1) *Kommunale anliggender:*

Fartgrænse Fallingvej

Busholdeplads og kryds i Gylling

Borgermøder

Protest mod centraliseret materielgård

Splidholmslusen

2) *Felstlige arrangementer:*

Byfest med ringridning og børnedyrskue

Vår og høstfest – fastelavnsfest

3) *Naturen:*

Orienteringsløb til hest, fods, cykel

Naturvandring i Uldrups bakker

Sct. Hans bål

Kørsel til svømning

- b) At lade afholde oplysende foredrag, selskabelige sammenkomster, møder, udflugter m.m., og
- c) At samarbejde med foreninger i og omkring Gylling om opgaver, som er forenelige med borgernes interesser.

Foreningen er uafhængig af partipolitiske interesser og kan som forening ikke opstille til kommunalvalg.

Den første bestyrelse havde følgende sammensætning:

Torben Dam formand

Arne Jakobsen sekretær

Kresten Larsen kasserer

Erling Lahn festudvalg

Bent Lund festudvalg

Inger Midtgård kulturudvalg

Mogens Stærk kulturudvalg

Suppleanter:

Hans Midtgård, Svend Erik Kristensen

revisor:

Johannes Kuur, H. P. Dalby

Som noget nyt indførte bestyrelsen fra begyndelsen selvstændige og selvsupplerende udvalg under bestyrelsen med et bestyrelsesmedlem som formand.

Disse fungerer godt og aflaster bestyrelsen meget. Desuden får man et godt aktivt samarbejde, således at det ikke altid er bestyrelsen, som skal vise ansigt.

Fra starten har bestyrelsen bestræbt sig på at være så alsidig som vel muligt. Nogle arrangementer har fået fin opbakning, andre mindre. Vi må indrømme, at en publikumssluger som fjernsynet nu og da ødelægger velarrangerede arrangementer. – Men det er vort indtryk, at den »værste fjernsynsepoke« for det folkelige foreningsliv er ved at være på retur.

Interessen og hjælpsomheden ved samling af Gyllingbogen viser, at mange har interesse for deres hjemsted.

Hermed følger en opremsning af forskellige aktiviteter, foreningen har beskæftiget sig med:

1) *Kommunale anliggender:*

Fartgrænse Fallingvej

Busholdeplads og kryds i Gylling

Borgermøder

Protest mod centraliseret materielgård

Splidholmslusen

2) *Felstlige arrangementer:*

Byfest med ringridning og børnedyrskue

Vår og høstfest – fastelavnsfest

3) *Naturen:*

Orienteringsløb til hest, fods, cykel

Naturvandring i Uldrups bakker

Sct. Hans bål

Kørsel til svømning

- 4) *Foredrag:*
om Kaj Munk, fængselsvæsen m.v.
- 5) *Dillettant:*
Samarbejde med gymnastikforeningen
- 6) *Film og teaterarrangementer*
- 7) *Frimærke og møntbytning i fritidshuset*
- 8) *Aprilsnar*
ca. 50 gyllingboere mødte op for at se en vaskebjørn hos Peter Frederiksen
- 9) *Gyllingbogen og dens tilblivelse*
har givet os mange fornøjelige og interessante timer. Man lærer folk at kende ved et samarbejde om et sådant emne.

Samarbejde udadtil

- 1) Vi har et nært forhold til Gylling skole og dens leder. Vi har fået tid i vort dejlige fritidshus mandage, onsdage og fredage, som bl.a. bliver brugt til frimærke- og møntbytning, bestyrelsesmøder, legestue m.v.
  - 2) I Gylling fritidsskole er vi med i repræsentantskabet.
  - 3) Med gymnastikforeningen har vi samarbejdet om orienteringsløb og dilettant.
  - 4) Med borgerforeningen i Ørting, Hundslund og Hov har vi med byrådet arrangeret borgermøder.
Med byrådsmedlem Jens Rasmussen har vi haft bestyrelsesmøder og diskuteret lokale anliggender.
  - 6) Med trykkeriet N. U. Yoga Ashrama har vi et glimrende samarbejde om foldere og om bogen.
- NB: For at følge med i det kommunale abonnerer vi også på byrådets specificerede dagsorden.

I dag d. 1/3 1977 har bestyrelsen følgende sammensætning:

Torben Dam formand

Erna Ekkelund næstformand

Kirsten Jensen sekretær

Inger Borup kasserer

Mogens Stærk Kulturudvalg

Anders Stenkilde kulturudvalg

Erling Lahn festudvalg

Thomas Nielsen Suppleant

Peter Bom suppleant

og udvalgene:

Kulturudvalg: Mogens Stærk, Anders Stenkilde, Anni Mikkelsen, Gunnar Kristensen, Evald Jensen, Magne Malskær og Ruth Madsen.

Festudvalg: Erling Lahn, Peter Fabrin, Knud Jensen, Ruth Astrup Nielsen og Anna Martinus.

Gylling Biblioteksforening

Ved Gudrun Thure

Da lærer Ankerstrøm i 1915 kom til Gylling Friskole, blev han af forældrekredsen opfordret til at tage vare på og forestå udlånet af et lille bibliotek på ca. 200 bøger, der fandtes i skolen. Lærer Ankerstrøm, der var meget interesseret i litteratur og for øvrigt selv skrev bøger, sagde straks ja til dette, men spurgte, om man havde noget imod, at han prøvede på at få biblioteket godkendt offentligt med statstilskud. Det havde man ikke.

Først blev der bevilget et mindre kommunetilskud, og efter at Ankerstrøm havde deltaget i et bibliotekarkursus i København, fik biblioteket også statstilskud. Der blev dannet en biblioteksforening, for hvilken læge Didriksen en lang årrække var formand og Ankerstrøm bibliotekar. En overgang prøvede man at flytte bøgerne ned i læge Didriksens havehus og senere til afholdshotellet for evt. at skaffe flere lånere, men det hjalp ikke meget. Da man i 1921 fik bygget en ny stor skolestue i friskolen, blev bøgerne flyttet dertil, og der havde de deres plads, til biblioteksforeningen blev opløst ca. 1966, og kommunen overtog biblioteket og flyttede det til et nyindrettet bibliotekslokale i kommuneskolen.

Da Ankerstrøm i 1929 forlod Gylling, var bogsamlingen kommet op på ca. 1800 bind. De følgende friskolelærere overtog bibliotekarstillingen, først lærer Therkildsen, 2½ år senere Thure, til han forlod skolen 1965, det sidste års tid lærer Græsborg. I alle årene stod der en forening bag biblioteket med skiftende bestyrelsesmedlemmer. Efter at læge Didriksen gik af som formand, overtog mejeribestyrer Dalby posten, så længe foreningen bestod. Gennem den længste årrække var Harald Midtgård også med i bestyrelsen; de to mænd var begge meget interesserede i litteratur. Bestyrelsen var sammen med den stedlige bibliotekar og et par bibliotekarer fra Århus Folkebibliotek med til at vælge nye bøger hvert år.

Udlånet kunne være stærkt svingende. Særlig i krigsårene var udlånet stort. Svend Jensen »Højlund« var ofte frivillig medhjælper, og selv om de var to mand om det, gik der ofte en time efter lukketid, før der var sat kort i alle bøgerne, og de var på plads på hylderne. Efter krigen, og særlig efter TV kom ind i de fleste hjem, blev udlånet mindre. Men som tiden er gået, står det klart, at det, vi ser og hører, ikke kan erstatte bøger. Ligesom en bogreol med gode bøger sætter sit præg på et hjem, præger et godt bibliotek et landsbysamfund. Derfor har biblioteksforeningen haft sin store betydning, indtil biblioteket er gledet helt ind som offentlig institution med eget lokale i Gylling Byskole.

FDF/FDP Gylling Kreds

Ved Conny Jensen

På initiativ af distriktchef Edward Petersen, Solbjerg i Marselisborg distrikt blev forældre i Gylling efteråret 75 inviteret til at forsøge en selvstændig Gylling kreds oprettet.

Tilbudet blev fulgt op, og d. 9. febr. 1976 kunne kredsen starte sit arbejde med ca. 50 børn som medlemmer.

Ved dygtige ledes indsats har kredsen hurtigt udviklet sig til et godt aktiv for ungdommen i Gylling og er med til at give børn og unge et godt udgangspunkt for deres videre færd.

Den første kredsbestyrelse består af:

Eigil Sørensen, Karen Jeppesgade, Gylling (kredsleder)

Poul Henning Nielsen, Alrøvej, Amstrup (leder repr.)

Erling Kristiansen, Præstegården, Gylling (Forældre repr.)

INGER Borup, Høvedgaden, Gylling (forældre repr.)

Bent Lund, Fallingvej, Gylling (forældre repr.)

Karla Bøgh, Skrivergården, Gylling (sekretær)

Elga Rasmussen, Otto Møllersgade, Gylling (kasserer)

Conny Jensen, Søbyvej 31, Gylling (formand)

Gylling Foredragsforening

Ved H. P. Dalby og Gudrun Thure

I århundredets begyndelse var de grundtvigske højskoletanker meget mere fremherskende end nu, og for at så mange som muligt uden for højskolernes egne mure kunne få del i de tanker og strømninger, som udgik derfra, begyndte de forskellige egnes beboere, i særdeleshed de, der havde været på højskole, at samarbejde om at skaffe talere.

Dette samarbejde måtte nødvendigvis hvile på en økonomisk baggrund, og man valgte så at starte foreninger med det formål at lade afholde foredrag. På den tid havde landsognene ikke – når undtages kirkerne – lokaler, der rigtig egnede sig til at samle mange mennesker. Et samarbejde mellem flere kredse skabte så forsamlingshusene, der lige siden har været rammen om møder af forskellig art såvel som familiefester, foreningsfester, idræt m. m.

Det var nok ikke nogen tilfældighed, at Gylling Foredragsforenings første generalforsamling blev afholdt d. 31. oktober 1905, ca. en måned efter det nye forsamlingshus' indvielse d. 25. september 1905.

I Gylling Foredragsforenings første lov, der blev vedtaget den 31. oktober 1905, er paragraf 1 den absolut væsentligste, idet den siger: »Foreningens Formaal er at drage Omsorg for at faa afholdt folkelige og kristelige Foredrag her i Gylling. Denne paragraf kan ikke forandres.« Den er heller ikke forandret, og den er i alle de år, foreningen har eksisteret, også blevet fulgt.

De første optegnelser i forhandlingsprotokollen giver desværre for få oplysninger om, hvem der har været talere eller oplæsere for medlemmerne. Det første notat herom er fra den 22. marts 1910, da det bestemtes at forsøge at få

skuespiller V. Heilsen som oplæser; han var for resten i mange år meget benyttet til underholdning i foreningerne. Derefter bliver oplysningerne mere omfattende, og vi kan se, at der skiftes med højskolefolk og præster samt en enkelt oplæsningsaften af en forfatter eller skuespiller.

Allerede i 1911 prøvede foredragsforeningen at virke med underskud. Det er sket flere gange, at bestyrelsen har dækket underskuddet ind, men det kan godt tage modet fra en bestyrelse, som gør alt for at skaffe egnede talere, og der så af en eller anden grund kommer for få tilhørere. For at modvirke denne tendens er der flere gange med held forsøgt samarbejde med Kirkeligt Samfund om efterårsmøder og med Gylling Ungdom til almindelige foredrag.

Ligeledes bevirkede efterhånden stigningen i rejseudgifter til foredragsholdere, at flere foredragsforeninger i Odders omegn samledes om turneer fra den ene forening til den anden. Foredragsholderen boede så hos formanden eller et bestyrelsesmedlem, og for mit eget vedkommende kan jeg udtale, at det udbytte, man kunne have af at have betydelige mennesker boende, var stort.

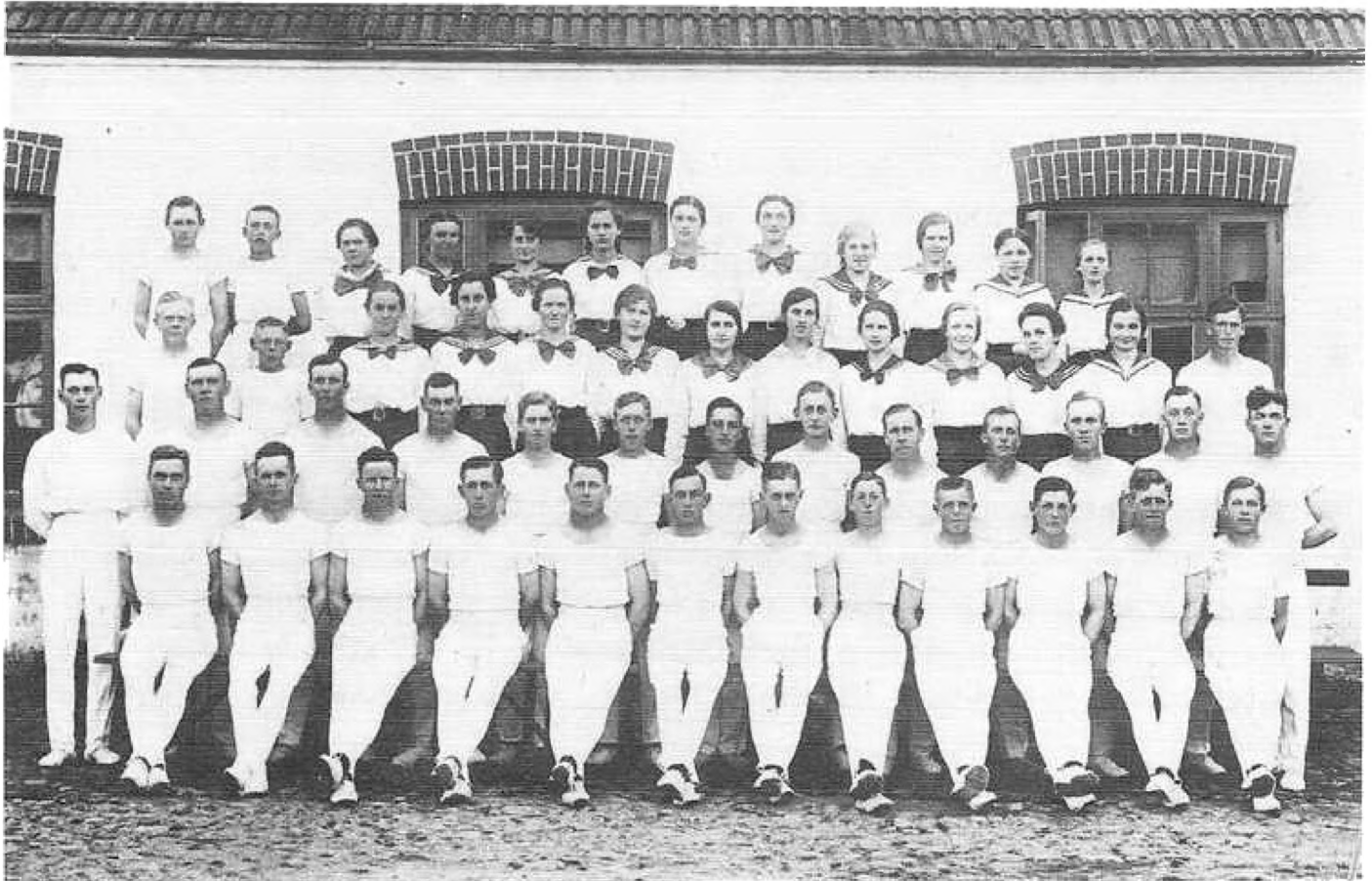
Vi har i den tid, jeg var formand for foredragsforeningen, haft mange ypperlige foredragsholdere og oplæsere: højskolefolk, præster, forfattere, talere fra grænselandet, globetrottere, særlig Hakon Mielche, og arkæologer. Vi har hørt kirkeminister Carl Hermansen, dr. Viggo Starcke, vi har oplevet fru Seidelins genfortællingskunst, vi har hørt fine skuespilfortolkere, bl. a. Chr. Demuth og frue, pastor Lykke, Odder og Børge Troelsen, Silkeborg.

De 5 år under 2. verdenskrig er et kapitel for sig i foredragsforeningens historie. Det var vor opgave at få uforfærdede talere, og vi er nok en del, som endnu husker Aage Jensen, Hadsten, Jørgen Bukdahl, Jens Marinus Jensen og Richard Andersen. De fortalte os om de forhold, vi ikke rigtig måtte få noget at vide om, og gik som regel langt over det, de havde lov til at sige, men vi lyttede til dem med åbent sind.

Ovenstående beretning om Gylling Foredragsforenings virke er skrevet af mejeribestyrer H. P. Dalby, oprindelig på opfordring af Erling Kristiansen med henblik på Kirkebladet. Desværre nåede Dalby ved sin tidlige død ikke at afslutte stykket, men fru Ester Dalby har velvilligt overladt arbejdet til optagelse i Gyllingbogen.

Det er en glæde at kunne få dette med, netop fortalt af foredragsforeningens mangeårige formand H. P. Dalby, som utrætteligt gjorde et stort og uegennyttigt arbejde for at skaffe betydelige foredragsholdere og oplæsere til Gylling. Som Dalby nævner, havde det ikke mindst betydning i årene under Danmarks besættelse. Da trængte vi netop til at samles og dele de kulturelle værdier, uforfærdede mænd havde at byde os.

Også i tiden fremover fortsatte foredragsforeningen sin virksomhed. Men i tresserne ebbede tilslutningen langsomt ud. Ved en generalforsamling i efteråret 1976 blev foreningen opløst. I velfærdsstaten Danmark begyndte en nyt tid, hvor de materielle goder kom i højsædet. Foredragsvirksomheden er dog til dels overtaget af Borgerforeningen og forældrekrædsen bag skolen. Men det bør ikke glemmes, hvilken betydning Gylling Foredragsforening gennem mange år har haft for det kulturelle liv i Gylling.

Gymnastikhold sommeren 1918

Gylling Gymnastikforening

Ved Ivan Olsen

I 1928 talte man om en adskillelse af skytter og gymnaster i den daværende Gylling Skytte og Gymnastikforening, og i april måned 1929 kom så adskillelsen, og den nye forening fik navnet Gylling Gymnastikforening. Ved starten havde man 106 medlemmer.

Foreningens første bestyrelse bestod af:

Antoni Andersen, Fensten, formand

Johannes Kuur, Gylling, kasserer

Rasmus Sørensen, Halkær

Anna Hjortshøj, Fensten

Esther Kuur, Gylling

Foreningens fane blev ved en festlighed indviet den 21. april 1929.

Efter generalforsamlingen havde man opvisning af forskellige gymnastikhold. Efter opvisningen var der bal, hvor musikken blev leveret af N. Ebbe Christensen og Amalie Nielsen.

Foreningen blev tilsluttet Århus Amts Gymnastikforening den 4. juni 1929.

Den 23-24 november 1929 afholdtes der delingsførerkursus i Gylling, hvortil der mødte 105 kursister. Det var første gang, det blev afholdt i foreningen. Gymnastikken blev om vinteren afholdt i forsamlingshuset, hvorfor gymnasterne måtte betale ekstra for at få salen opvarmet, de voksne betalte 1,00 kr. og børn 0,50 kr. pr. aften. Man arrangerede mange udflugter for gymnasterne bl.a. til Samsø i 1937.

Den 20 november 1937 begyndte man med amatørteater (dilettant). Stykket »Under Snefog« opførtes med skræddermester Kærsgård som instruktør.

Foreningen forsøgte at starte folkedans den 16. februar 1939, og forsøget faldt så godt ud, at man bestemte sig for at fortsætte.

Håndbolden samler også mange spillere både til træning og kampe. Der samles mange tilskuere, hvor vore spillere kommer frem til kampe eller stævner, bl.a. har vi et samarbejde med Brenderup idrætsforening på Fyn.

Søndag den 18. juli 1954 er en milepæl inden for idrætslivet i Gylling, da indviede man den nye sportsplads og det nye klubhus. Dette skete ved en festlighed, som foregik på pladsen. Lærer Poul E. Søgaard fik på ungdommens vegne overdraget pladsen af sognerådsmedlem Johannes Kuur, hvorefter der var mange sportskampe.

Foreningen har deltaget med gymnastikhold og håndboldhold mange forskellige steder bl.a. Brenderup, Dybbøl, Ollerup, Virring, Boulstrup og Århus Stadion.

Ved Gylling Sparekasses sammenlægning med Odder i 1969 modtog gymnastikforeningen en gave på 5000,00 kr.

I 1970 var foreningen med til at oprette et samvirke mellem idrætsforeninger i Hads Herred under navnet Idrætssamvirket i Odder Kommune. Foreningen var også med til at starte Gylling Fritidsskole i august 1970.

I 1972 modtog man en opfordring til et orienterende møde om et evt. halbyggeri i den sydlige del af kommunen. I juni måned bestemte man sig for at bygge en hal ved Ørting Falling Centralskole med navnet Ørting-Hallen. Hallen blev

Dreng- og pigehold 1975/76, under ledelse af Jette Larsen og Ivan Olsen

indviet den 27. november 1976, hvor vi deltog med et pige- og drengehold i gymnastik.

I 1974 indledtes samarbejde med Gylling og omegns Borgerforening om orienteringsløb og amatørteater.

Tilslutningen til gymnastik og håndbold har altid været god. De største problemer er som regel opstået omkring manglen på ledere.

Foreningens bestyrelse i 1977 består af:

Ivan M. Olsen, Gylling, formand

Lena Olsen, Gylling, kasserer

Anna Marie Frederiksen, Gylling, sekretær

Villiam Juhl, Gylling

Flemming Nielsen, Randlev.

Gylling Husmandsforening

Ved Peter Bom

Gylling Husmandsforening blev oprettet d. 13. februar 1909 af Viggo Jensen, Hans Simonsen, Søren Jensen, Hans Peder Hansen og Jens Kristian Nielsen, som var foreningens formand til 1915.

Herefter var følgende formænd:

Hannibal Nielsen	fra 1915 til 1917
Hans Simonsen	fra 1917 til 1924
Marius Frandsen	fra 1924 til 1926
Karl Steffensen	1926 til 1927
Søren Sørensen	fra 1927 til 1929
Lindby	fra 1929 til 1931
Niels Peder Sørensen	fra 1931 til 1933
Volmer Næsborg	fra 1933 til 1936

Foreningen afholdt 25 års stiftelsesfest d. 13. februar 1934 med 250 deltagere.

Foruden formænd bestod bestyrelsen af:

Peder Nielsen, H. Lindby, Jørgen Jensen og Kristian Jeppesen.

Følgende var formænd fra 1936:

Hilmer Mikkelsen	fra 1936 til 1938
Mikkel P. Pedersen	fra 1938 til 1941
Thorvald Lønbæk	fra 1941 til 1945
Søren Kruse	fra 1945 til 1949
Svend Aage Jensen	fra 1949 til 1952
Marinus Hansen	fra 1952 til 1955
Johannes B. Andersen	fra 1955 til 1958
Ejner Sørensen	fra 1958 til 1961

Fredag d. 13. februar 1959 havde foreningen 50 års jubilæum, hvor der var 225 deltagere til fest med spisning i Gylling Forsamlingshus.

Den 13. februar 1959 var der følgende bestyrelsesmedlemmer: Ejner Sørensen, Rasmus Nielsen, Anker Hedegaard, Jakob Mikkelsen og Marius Schneider.

Fra 1961 var følgende formænd:

Frede Albriksen	fra 1961 til 1962
Jens Anker Jensen	fra 1962 til 1965
Marius Schneider	fra 1965 til 1966
Peder Bom	fra 1966 til 1970

Onsdag d. 4. november 1970 holdt Gylling Husmandsforening sin sidste generalforsamling, da alle lokale husmandsforeninger samles i én forening, som hedder Hads Herreds Kredsforening. Den nuværende formand er Peder Bom.

Gylling & Omegns Håndværkerforening

Ved Erik Krarup

Foreningens formål er at give medlemmerne lejlighed til at samles for at udveksle meninger og ideer, at fatte beslutninger, sigtende til foreningens vel, samt at virke som talerør over for kommunen.

Gylling & Omegns Haandværkerforening er stiftet den 2. januar 1987 med skomager Niels Jensen (fmd.), murer Jørgen Jochumsen (nfm.), snedker H. P. Jensen (ks.), væver Niels Chr. Pedersen og smed Niels Nielsen som den første bestyrelse.

Håndværkerforeningen har lige fra oprettelsen taget del i såvel kulturelle som andre arrangementer. Det kan nævnes, at man allerede fra oprettelsen har støttet og senere selv, fra 1920, drevet en tegneskole for håndværkerlærlinge. I 1934 begynder man at yde støtte til lærlinge, der rejser til teknisk skole i Odder.

I protokollen nævnes under 23. december 1899 første gang juletræsfesten for børnene, en fest der er blevet en tradition i Gylling.

I 1916 gjordes en indsats for at få Hads-Ning herreders jernbane ført igennem fra Hou til Gylling, men det fornødne beløb kunne ikke rejses.

Den 28. februar 1924 skrev bestyrelsen kontrakt med gårdejer M. P. Rasmussen om køb af et jordareal, der blev anvendt til festplads, dels til kolonihaver, der udliciteredes blandt foreningens medlemmer. Den 23. juli 1943 købte Gylling kommune for kr. 1.500,00 festpladsen sammen med en badebro, som hvf. havde bygget i samarbejde med Gylling Ungdom i 1941.

I 1929 rettes henstilling til Gylling kommune om at få udbedret vejen i Lerdrup, da man forventer en væsentlig stigning af trafikken, når Alrødæmningen åbnes. I 1934 påbegynder man bogholderi-kursus for håndværkere.

Udnævnelse af æresmedlemmer ved 80-årsjubilæet. Fra venstre Gunnar Madsen, N. S. Sørensen og Kristian Rasmussen. Bagest ses formanden H. Ehlert

Den 1. oktober 1957 stilles der i håndværkerforeningen forslag om at få indført en dagrenovationsordning med papirsække. Dette blev en realitet i marts 1960. Gylling kommune overtog ordningen 1965. Endnu en ting, foreningen har taget initiativ til, og kommunen senere overtaget, er de elektriske gadelamper til afløsning af petroleumslamperne. I 1920 opsættes 23 elektriske lamper.

I 1960 forespørger sognerådet, om foreningen vil sælge kolonihaverne. På en generalforsamling vedtages salget, hvorom der skrives kontrakt den 17. maj 1960. Betalingen, kr. 7000,00, erlægges, og der drikkes lidkøb med sognerådet den 20. oktober 1960.

I februar 1962 indleder man undersøgelser for eventuelt at få oprettet et fjernvarmeværk i Gylling. Dette kunne dog, navnlig af økonomiske grunde, ikke gennemføres.

I 1970 deltager foreningen som garant ved Gylling Fritidsskoles oprettelse. Atter en ting som videreføres af det offentlige. I 1975 yder foreningen økonomisk støtte til opførelsen af Ørting-Hallen.

Som det vil ses har Gylling & Omegns Haandværkerforening i de sidste 80 år taget del i og i nogen grad været med til at præge udviklingen i Gylling by og sogn, og den nuværende bestyrelse fører gerne traditionen videre.

*Hans Ehlert, formand, Tove Madsen, sekretær, Peter Fabrin
Kirsten Rosenberg, Jens Astrup Nielsen, Erik Krarup, Henrik Lindby*

Folkefest i Gylling

Søndag den 19. Juli 1936.

- Kl. 2,30: Sang og Velkomst paa Festspladsen.
„ 3,00: Tale af Folketingsmand M. P. Rasmussen:
Indtryk fra en Rejse til Budapest.

„ 3,30: **Stor Politihundeopvisning**

9 Hunde med 9 Førere fra Aarhus Politikorps giver Opvisning,
der omfatter følgende:

1. Indledende Foredrag af Politiassistent Berleme-Nix.
2. Stuedressur: 6 Numre.
3. Sporsøgning: 2 Hunde.
4. Rondering: 2 Hunde.
5. Ledsagelse af beruset Person: 2 Hunde.
6. Standse civil Person: 1 Hund.
7. Nægte Modtagelse af Foder: 3 Hunde.
8. Løse bunden Mand: 1 Hund.
9. Standse flygtende Forbryder: 3 Hunde.
10. Selvstændig Ledsagelse af en Forbryder: 2 Hunde.
11. Frygtløshed for Slag: 4 Hunde.
12. Frygtløshed for Skud: 4 Hunde.

Kl. 5,15.

Aarets sensationelle Fodboldkamp: Borgere contra Bønder — Revancekamp fra I Fjor

Hold Opstilling:

Barber Rosenberg.

Murer Axel Jensen. — Vognmand Madsen.

Købmand J. Møller Hansen. — Arbm. Magnus Hansen. — Uddeler C. Bank.

Bager Sørensen. — Skræder Kjærsgaard — Skræder Pedersen — Cyklehandler Larsen — Lærer Thure.

Gdr. Niels Andersen — Sognefoged Johs. Rasmussen — Gdr. M. Mølskær — Gdr. V. Hansen — Gdr. P. Larsen.

Gdr. R. Kuur — Gdr. Karl Jensen — Gdr. Hans Hansen

Gdr. Harald Midtgaard — Gdr. Johannes Frederiksen

Gdr. Johannes Jensen.

Reserve for Borgere: —

Sodelmøger Mortensen
& Slogter Larsen.

Dommer: Lærer Madsen

— Reserve for Bønderne:

Gdr. Viggo Hansen
& Gdr. Niels Kuur.

Ambulance: Brygger H. Lindby.

Kl. 6,00: Spisepavse, Madkurve medbringes.

Kl. 7,30: Fodboldkamp, **Gylling Boldklub** contra **Hundslund Boldklub.**

Haandværkerforeningen udsætter 11 Næste til Vinderne.

Adgangstegn á 50 Øre, bæres synligt. - Børn og Aldersrentenydere gratis.

Gylling Haandværkerforening.

Expresstrykkeriet-Odder A/S - Orla W. Petersen

Gylling Jagtforening

Ved Jens Sørensen

Gylling Jagtforening er stiftet 1931, efter et orienterende møde d. 24/9 1931, hvor medlem af Dansk Jagtforenings hovedbestyrelse S. Rørby Nielsen, Ålstrup, var til stede og redegjorde for Dansk Jagtforenings program og vilkårene for oprettelse af lokale jagtforeninger, med det formål at bevare og om muligt at forøge den snart uddøde vildtbestand.

Baggrunden var den nye jagtlov af 1931, hvor det blev bestemt, at afgiften for jagttegn gik ind i et jagtfond, som så skulle anvendes til jagtlige formål bl.a. som tilskud til jagtforeningerne.

Der blev så holdt stiftende generalforsamling d. 9/10 1931, hvor foreningen blev oprettet. Følgende blev valgt til den første bestyrelse:

Isak Hansen, Gyllingskov

S. Kjærsgaard, Gylling

Simon Vilhelmsen, Gyllingskov

Valdemar Simonsen, Gyllingskov

Peter Larsen, Gyllingskov

Isak Hansen, Gyllingskov, valgtes som suppleant og Rasmus Jakobsen, Jensgaard, som revisor.

Ved det efterfølgende bestyrelsesmøde valgtes S. Kjærsgaard til formand og kasserer. Peter Larsen næstformand og Valdemar Simonsen sekretær. Foreningen fik 16 medlemmer det første år.

Foreningen har haft følgende formænd:

1931 til 1949 S. Kjærsgaard, Gylling

1949 til 1950 E. Enevoldsen, Skrivergården

1950 til 1977 J. Sørensen, Grønvang

Der har i årenes løb været holdt fester for de lodsejere, der har overladt jagten til foreningens medlemmer. Ligeledes blev både 25 og 40 års jubilæet fejret.

Der er i årenes løb udsat en del vildt i terrænet; ligeledes blev der fodret om vinteren, så vildtbestanden nu er meget god.

Men ellers er det særligt flugtskydningen (lerduer), der har været det største aktiv.

Foreningen fik i 1934 overladt en plads hos Poul Sørensen og Isak Hansen, og der været skudt hver sommer siden.

Efter en beskeden begyndelse med 1 kastemaskine og 1 kasse duer (250) det første år, blev der i sommeren 1976 brugt 50 kasser duer (12.500) og brugt ca. 20.000 patroner. Foreningen har nu 4 kastemaskiner. Der kommer mange deltagere fra andre foreninger, så der var ca. 100 deltagere i 1976.

Foreningen har nu 41 medlemmer. Den nuværende bestyrelse er:

Formand og kasserer Jens Sørensen, Grønvang

næstformand Niels Rasmussen, Falling

sekretær Rasmus Hansen, Hou

Johannes Pedersen, Midtbo
Niels Eskesen, Gylling
Frode Madsen, Fensten
Kresten Larsen, »Skovgaard«
revisor er
Holger Sørensen, Splidholm
Poulin Ernst, Søby

Sangen i Gylling

Ved Gunnar Madsen

Ved lærerskiftet i Gylling i 1892, da førstelærer Hansen fik ansættelse i den gamle skole, og senere flyttede ind i sognets nye skole i 1893, fik sangen i Gylling nye og gode kår.

I en årrække samledes en række sangglade mennesker en gang ugentlig i skolen for at »dyrke« den danske sang. Et mandskor blev dannet under navnet »Gylling Sangforening«, senere blev dette kor omdannet til et såkaldt blandet kor, der fungerede i mange år, indtil det for en kort periode, ca. 1920, da der var mangel på mandsstemmer, afløstes af et lille fint, 3-stemmigt damekor.

Så kom i 1921 en ny ung lærer til Gyllingskov skole, og han blev året efter opfordret til at prøve at danne et bl. kor, og det gik over al forventning. Der kom ret mange, endda både fra Gylling, Søby og Fensten. Skovbjerg ledede koret dygtigt og påtog sig frivilligt det store arbejde selv at afskrive noderne til de forskellige stemmer, så udgifterne på den måde blev minimale.

Gylling sangkor

Gylling Sangkor

Da man efterhånden havde fået et repertoire og mente, det kunne gå an at bede gæster til en fest – men manglede borde og bænke – blev det til, at dirigenten og nogle af de mandlige sangere ved fælles hjælp forarbejdede disse. Da den side af sagen var i orden, og tiden for festen bestemt, bagte de kvindelige sangere kager af forskellig slags. Kaffen fik man lov at lave i lærerens private køkken, og en beskeden betaling, som gæsterne gav for kaffen, blev brugt til bl.a. pø om pø at købe kopper for, – som der blev råd til det. – Koret blev i tidens løb opfordret til at synge ved forskellige festlige lejligheder i forsamlingshuset og sang bl.a. hvert år, når der var juletræ for de gamle.

Sangøvelserne foregik i Gyllingskov skole, bortset fra en ganske kort periode, hvor de var henlagt til konfirmandstuen i præstegården.

Men i 1934, da der kom ny førstelærer i byskolen, Gunnar Madsen, ville Skovbjerg gerne afløses som dirigent, og da lærer Madsen lovede at overtage ledelsen af koret, blev sangøvelserne efter den tid flyttet til et lokale i byskolen, og det blev til mange dejlige år også der.

Koret blev medlem af »Østjysk Folkekor«, en afdeling under »Danske Folkekor«. Dette medførte, at koret, der talte ca. 40 medlemmer, deltog i en lang række sangstævner, forskellige steder i Jylland, der ofte blev udsendt i radioen. I mange år var forstander Christensen Mårssøe, Ask Højskole, Østjydske Folkekors meget dygtige og afholdte leder. Han afløstes senere af skolebestyrer ved Rathlouskolen i Odder, Eske Nielsen, der skabte fornyet interesse for den folkelige sang, og mange sangere mindes med stor glæde de mange stævner, hvor man flokkedes omkring Eske Nielsens taktstok.

Et af højdepunkterne i Gylling Sangkors mange oplevelser var nok sommerstævnet for Østjydske Folkekors opførelse af N. V. Gades »Elverskud«, hvor bl.a. nuværende seminarirektor Asmind Gravgaard, Århus, sang »Hr. Olufs parti« så skønt, at det tog de mange hundrede tilhørere om hjertet.

Byens skønne anlæg dannede den smukkeste ramme om dette stævne.

Ved stævnet fremsagde lederen af Gylling Sangkor, Gunnar Madsen, en af ham forfattet prolog, hvori det hed:

Ungdom med sangglæde, liv og lyst,
samlet i Gylling, nær hav og kyst!
Vi byder jer velkommen her til vor stad,
vi gør det af hjertet, vi siger det glad.
Velkommen skal I være, hver kvinde og mand
til en skøn og frodig plet af vort fædreland.
Her findes en plet af den danske jord,
der lokker og drager fra fremmede byer –
med fjorden og Næsset, med egen på rod,
med solskin og grøvejr, med drivende skyer,
med sunkne ruiner, med oldgamle minder,
men dernæst med sangglade mænd og kvinder.
Vi ønsker og håber, at dagen må evne
at binde os sammen ved dette stævne.
Vi ønsker og håber i dage, der kommer,
vor sang må gå frem mod en frodig skærsommer.
Naturen dig hilser, og hvis du kan høre,
så lån den en kort stund dit sind og dit øre.
Det pipper fra buske, det fløjter fra krat,
det jubler fra lærken foroven,
og midt i en stille og sommerlys nat
da lyder der inde fra skoven
en nattergals sang hist fra bøgenes top,
jeg lytter og lukker mit vindue op:
Alt er forandret, selv træernes kroner
vugger i takten til rytmer og toner.

Sangerskare, sund og mægtig!
Du skal ildne ved din sang,
lyse op på livets gang,
synges sangen dyb og vægtig,
så på dette skønne sted man finder
sangerglade mænd og kvinder.
Hæv dig sang mod lysets rige...

Lad i koret grunden lægges,
som skal bære sangen frem,
som skal hæve åndens hjem,
lad da aldrig troen svækkes,
lad da sangens toner klinge,
bæres frem på stærke vinge.
Hæv dig sang mod lysets rige.

Danmarks ungdom, lad os flokkes
tæt omkring vort sangerkor,
hvor den dybt i sjælen bor,
lad vor tro på sang ej rokkes,
lad den vokse i vort indre,
lad vort øje sælsomt tindre.
Hæv dig sang mod lysets rige.

Hør ungdommens toner bag hegn og bag brink
med løfter så rige og ømme.
Hør bækkenes nynnen og sølvklare blink
til pigernes lyseste latter og vink,
der lokker mod ungdommens drømme.

Jeg standser og lytter til ungdommens sang,
der høres bag buske og grene
og skaber i hjertet den dybeste trang
til at synge – men ikke alene.

En ungdom med sangbund i øre og bryst
har lodsens ombord på sin skude,
trods frådende brænding, trods mørkeste kyst,
den rejser sig sejrende gennem hver dyst
ved tonernes urkraft derude.

Men kalder os livet til sorger og savn –
det dybeste tunge henede,
og kender vi glæder og fest kun af navn,
og bliver det håbløst at leve,
så stem dog din harpe, lad tonernes væld
dit sind gennem sangen husvæle,
lad det fylde og løfte og bære din sjæl
fra tidligste morgen til seneste kvæld,
og når livssolen langsomt vil dale.

Så lad os da værne om ungdommens sang,
der løfter og bryder og gærer,
som kalder os ud med sin vårfriske klang
til livet og legende solskin på vang,
som binder os sammen og bærer.

I 1955 måtte Gunnar Madsen på grund af manglende tid se sig nødsaget til at
fratræde som korets leder. Da det ikke var muligt at finde en ny leder, blev
Gylling Sangkor opløst.

Gylling skoles forældre- og lærerforening

Ved Jens Nørgård

I løbet af sommeren 69 forberedte en gruppe forældre dannelsen af en forældreforening ved Gylling skole. I samarbejde med skolens leder, førstelærer Gunnar Madsen indbød gruppen til et orienterende møde den 1. okt. 69. Et arbejdsudvalg bestående af Steen Jensen, Ejnar Pedersen, Gunnar Kristensen, Birgit Rasmussen, Yrsa Eskerod, Anni Mikkelsen og Jens Nørgaard valgtes til at forberede en stiftende generalforsamling og udarbejde forslag til vedtægter m.v. Den 12. dec. 1969 afholdtes denne. Med enkelte ændringer blev lovforslaget godkendt. Den første bestyrelse valgtes. Den var nærmest identisk med arbejdsudvalget, idet dog Frank Wammen indvalgtes i bestyrelsen og Yrsa Eskerod valgtes til 1. suppleant. Bestyrelsen konstituerede sig senere med Steen Jensen som formand.

Foreningens formål er at virke for et godt og levende samarbejde, såvel i pædagogiske som i alle andre spørgsmål af fælles interesse for skole og hjem. Foreningen kan påtage sig at deltage i løsningen af praktiske opgaver og drøftelse af teoretiske spørgsmål, som skolens ledelse og/eller lærere gerne ønsker forældrenes medvirken til. Foreningen kan ved forskellig virksomhed fremme en positiv anvendelse af de skolesøgende børns fritid. Foreningen kan på forældrenes vegne indstille kandidater til skolenævnsvalget og til bestyrelsesvalget ved Rathlousskolen. I de forløbne år har foreningens arbejdsopgaver bl.a. været: forberedelse og initiativ til den første børnehaveklasse ved skolen; nedsættelse af et arbejdsudvalg bestående af: Anne-Marie Lahn, Aksel Buchard og Sigfred Kirkegaard med den opgave at søge oprettet en børnehave i Gylling i det ledigblevne kommunekontor over for skolen; forberedelse af skolenævnsvalgene i såvel 1970 som 74; afskedsfesten for Gunnar Madsen den 15. aug. 70; etablering af legelandskaber på legepladserne ved forældrebestand; afholdelse af årets juletræ – 5. juledag – i samarbejde med håndværkerforeningen; afholdelse af fælles forældremøder ofte i samarbejde med skolenævnet; papir- og skrotindsamlinger til fordel for skolens udadvendte opgaver; etablering af flere foredragsrækker om skole- og opdragelsesproblemer; underholdningsaftener for børn og voksne ligesom foreningen har skabt tradition for, at skoleåret afsluttes med et: Før ferien arrangement den sidste aften før sommerferien. Et arrangement der altid samler stor tilslutning af børn og voksne.

Foreningens formænd har været:

1969–1972: arkitekt Steen Jensen, Kalvsøgård, Gylling

1972–1975: regnskabskonsulent Sigfred Kirkegaard, Gylling

1975–1976: børnetandlæge Birte Larsen, Halkjær, Lerdrup

1976– : gårdejer Ejvind Jensen, Lerdrupgaard, Gylling

Gylling Pensionistforening

Ved Signe Larsen

Gylling pensionistforening blev oprettet d. 22.9.51 under navnet Gylling aldersrenteforening. Den første bestyrelse bestod af:

Hyginus Pedersen og hustru

Niels Andersen

Rasmus Pedersen og hustru

A. P. Andersen og hustru

med A. P. Andersen som formand og Hyginus Pedersen som kasserer. Kontingentet blev sat til 2 kr. årligt og 50 øre i indskud.

Desværre er den første forhandlingsbog bortkommet, så vores første referat er fra d. 13.3.1959, da der var møde for at tilrettelægge generalforsamling.

Dengang var følgende i bestyrelsen:

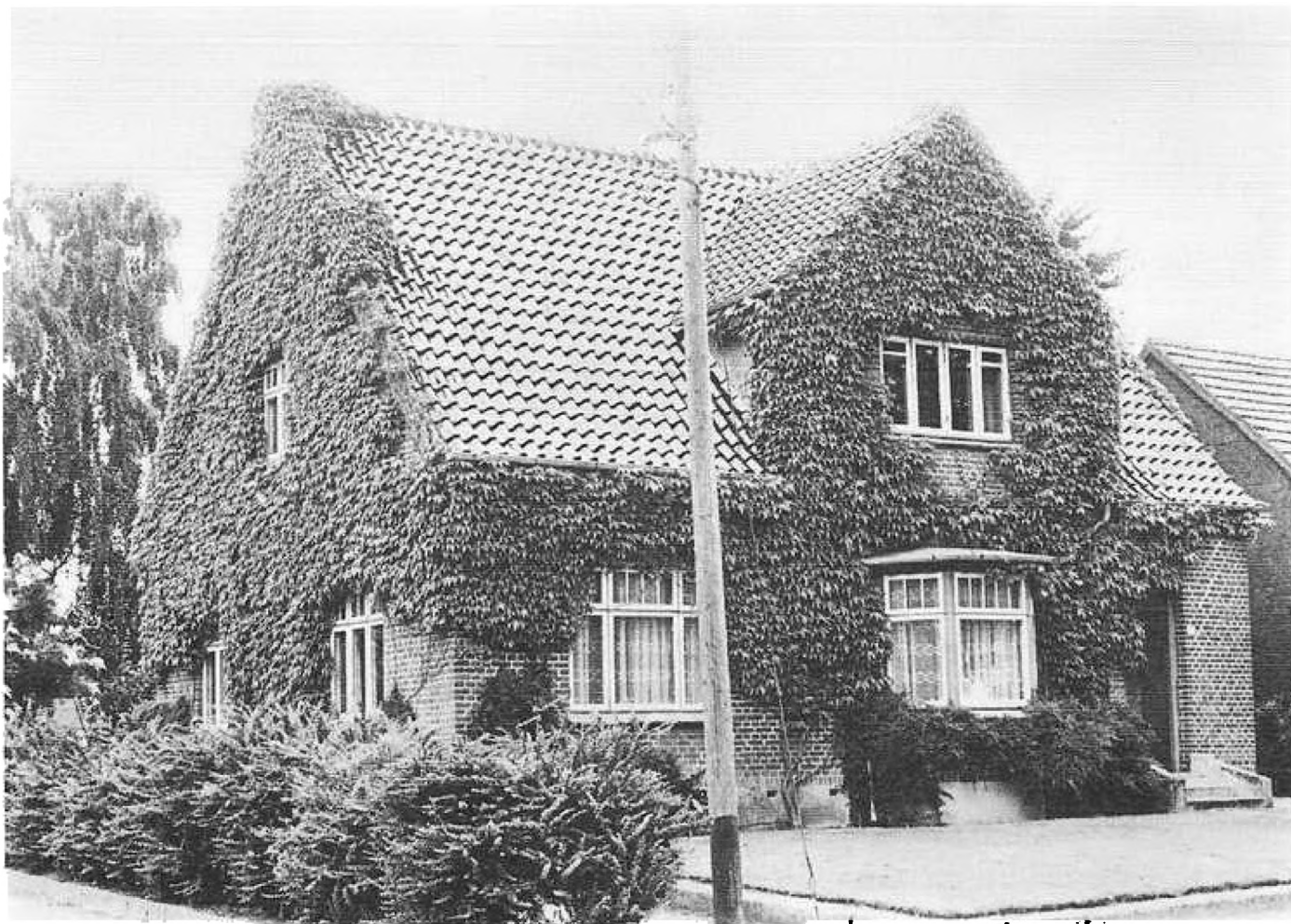
N. P. Sørensen

Markus Mejer

Johanne Kolding

Volmer Næsborg og

Hyginus Pedersen med sidstnævnte som formand og Johanne Kolding som kasserer.

Fritidshuset

I året 1956 fik Gylling aldersrenteforening navneforandring til Gylling Pensionistforening.

Af andre formænd kan nævnes: N. P. Sørensen og Markus Mejer, som på skift har fungeret som formænd. Markus Mejer sidst indtil året 1973, da han ikke ønskede genvalg på grund af alder, men fortsatte som bestyrelsesmedlem. I hans sted som formand blev valgt Signe Larsen.

Foreningen er med til hvert år at sælge lodsedler til fordel for pensionisthøjskolen Rude Strand.

Foreningen har haft 25 års stiftelsesfest d. 22.9.76 med 60 deltagere til spisning og underholdning. Festtalen blev holdt af Århus kredsformand Chr. Christensen, Hinnerup. Foreningen har i årenes løb arrangeret sig med forskellig underholdning som udflugter, hyggesammenkomster med film, foredrag, oplæsning og lignende.

I øjeblikket har foreningen 43 aktive medlemmer plus en del passive. Nuværende bestyrelse består af følgende:

Jenny Mortensen
Magda Korgård, kasserer
Kristian Andersen, sekretær
Markus Mejer, næstformand
Signe Larsen, formand.

Gylling Ungdom

Ved Maren R. Jensen

»Gylling Ungdom« stiftedes den 9. dec. 1915 på foranledning af daværende leder af Gylling Friskole Anker Ankerstrøm. Nogle af de ældre i skolekredsen stod bagved som støtter og som medlemmer i starten.

Der begyndtes med 41 medlemmer, og 5 af disse valgtes til bestyrelse: Ankerstrøm, der blev valgt til formand, og desuden 2 kvindelige og 2 mandlige medlemmer. Det blev bibeholdt hele tiden fremover, at der skulle være to af de unge piger i bestyrelsen.

Formålsparagraffen og enkelte uddrag af lovene skal gengives her.

Foreningens formål er, – i overensstemmelse med »De danske Ungdomsforeningers« – at støtte egnens unge i en god folkelig oplysning og sund åndelig udvikling samt fremhjelpe fællesskabsfølelse og kammeratskab. Dette søges opnået ved jævnlige møder om vort folks åndelige historiske og litterære værdier i form af tale, sang og oplæsning. Endvidere vil foreningen søge at udvikle de unges sans for gode fornøjelser ved engang imellem at samle dem til leg eller dans.

Enhver kan blive medlem af foreningen ved at betale det af bestyrelsen fastsatte kontingent. Gifte medlemmer har kun stemmeret, hvis de er indvalgt i bestyrelsen.

Foreningens møder og sammenkomster afholdes – bortset fra udflugter o.lign. – i Gylling Friskole, og ved disse må ikke nydes spiritus. Bestyrelsen har myndighed til at udelukke et medlem af foreningen, når den finder anledning dertil.

Formanden leder og afslutter foreningens møder og sammenkomster, i hans forfald næstformanden.

Således vedtaget v. generalforsamlingen den 16. december 1915.

A. Ankerstrøm. Peder Larsen. Halvor Jensen
Kristine Klausen. Ingeborg Hansen.

Det vedtoges, at indmelde foreningen i »De danske Ungdomsforeninger«.

I »G.U.«s start var der møde en aften hver uge. Det blev dog ret snart ændret til hver anden mandag. Der oprettedes en brevkasse, som man kunne lægge breve i, hvis der var noget, man gerne ville have drøftet.

Efter kort tid begyndte man at arbejde sammen med ungdomsforeningerne i Oldrup og på Alrø, ledede af henhv. lærer Larsen og pastor Køster, og senere med en række andre lokalkredse på egnen, bl.a. Odder og Ørting.

Nogle af de unge piger i »Gylling Ungdom« syede allerede det første år en fane til foreningen med et gammelt motto broderet: Frisk og frejdig, fri og from.

De første år var der hver sommer en søndag cykletur til Gyllingnæs. Da havde man endnu lov at tage ud i den skønne natur i skoven og ved stranden dér. Men da nogle besøgende (dog ikke fra »G.U.«) engang i godsejer Castenskjolds tid respektløst misbrugte denne tilladelse, blev det desværre forbudt at færdes ved gården og i skoven.

Uldrupbakkemøderne, der også kom i gang på lærer Ankerstrøms initiativ, og som endnu står i en særlig glans i mange ældre Gyllingborgeres erindring, begyndte i 1917 og holdtes første søndag i juli. Ved velvilje fra godsejer Neergård, Aakjær, fik man lov at afholde møderne i disse dejlige omgivelser, og som regel var vejret smukt og varmt. Mange flag blev hejst på pladsen, og det blev skik, at et orkester fra Odder kom med blæseinstrumenter og bidrog til at forhøje feststemningen. Til disse folkemøder var hvert år to af tidens kendte navne indbudt som talere, f.eks. højskoleforstanderne Aage Møller, Grønvald Nielsen, Hans Lund, Jakob Lykke, Uffe Grosen, Erik Appel, J. Th. Arnfred, Jens Rosenkjær, Holger Begtrup, Johs. Monrad, Ejnar Munk, Frede Therkelsen, Anders Vedel, Thomas og Morten Bredsdorf, Lars Bækhøj, Bredkjær fra Tune Landboskole, biskopperne Ludwigs, Rud og Bruun Rasmussen, og forfatterne Thorkild Gravlund og Richardt Gandrup, professor Vilh Andersen, seminarieforst. Byskov; – nogle var der 2 gange.

Efter foredragene var der i flere år opvisning af dygtige gymnaster fra egnen eller af folkedansere. Siden blev de medbragte madkurve taget frem, og man nød aftensmaden i det fri og glædede sig over den skønne udsigt over hav og fjord.

Under besættelsen forbød tyskerne disse møder, og de kom desværre aldrig i gang igen.

1.

Uldrupbakker.

Mel.: Langt højere Bjerge osv.

Hvor Fjorden sig blaanende bugter om Land,
og Havet i Synskredsen blinker,
mens Bølgerne sagtelig glider mod Strand
om lave og lerede Brinker,
der hæver sig Landet i bølgende Drag
med Løvskovens lyse og festlige Tag.

Vel aldrig os mødte et skønnere Syn
end her fra de kuplede Høje:
De blomstrende Enge med Skovenes Bryn,
hvor Bækken sig muntert kan bøje
og glide til Havs mellem hvislende Siv,
mens alt ved dens Bredder faar Grøde og Liv.

De muldede Agre med duvende Korn,
der gulnes mod Høsten, som kommer,
og fryder os alt som et bugnende Horn
med glødende Frugt i Skærsommer.
Mens Vindene stryger de bøjede Straa,
vi ængstede lytter og stirrer derpaa.

De lysende Kirker, de solfyldte Hjem
bag lunende Haver og Hække,
de græsgrønne Høje med Oltidens Gem,
som Tusindaarsminderne vække.
En Saga sig slynger som Hav om vort Land
med fraadende Bølger i Kimingens Rand.

Og Landet vi elsker i Sol og i Regn
med fattigste Rønne og Tue,
med Fuglenes Sang i de gyngende Hegn
og op mod den blaanende Bue.
Vi priser dets Lykke, vi deler dets Kaar
og hejser vort Flag i den blomstrende Vaar.

A. A.

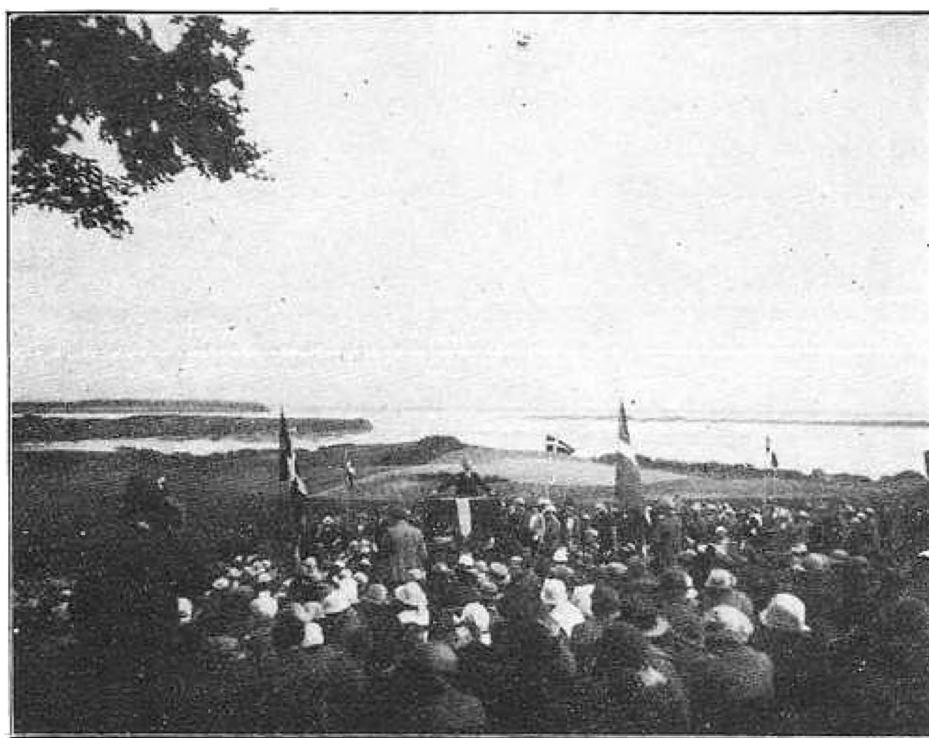
En Sommerfest.

Odderegnens Ungdomsforeningers Festplads.

Slider Byen, danske Mand,
altfor stærkt din Trøje,
tag et Maal af Danmarks Land
fra dets egne Høje:
Synet, fjærnt af Banker lukt,
bliver frit mod Bælt og Bugt,
stemningsfyldt som Hejreflugt,
om Kvæld, naar Sol gaar under.
(Jeppe Aakjær.)

Et smukt Billede maa have en smuk Ramme, og der maa være Harmoni til Stede, om Skønhedsindtrykket skal være fuldkomment.

Staar man en blaanende, klar Sommerdag paa den højeste Knold, der er skaldet mod Øst, og skuer ud over det aabne Land, har man et saare rigt og vekslende Panorama for sig: Det blinkende Hav med sine Vige og Bugter, der slynger sig med brusende Bølger om de flade Øer og Næs. Imod Syd *Alrø* og *Hjarnø*, der næsten gaar i eet med det spejlblanke Vand, mens de skovklædte Bakkedrag i Bjerre Herred toner frem som en skarp og liniefin Dæmning for Synet.

Fest paa Uldrupbakker. Hejskoleforstander J. Rosenkjær paa Talerstolen.

Det samme gælder en Fest.

Den, der her skal omtales, har faaet en af de skønneste, der kan findes i Danmarks Land, en Natur saa storslaet, saa rig og mangfoldig, at den vel for mange er blevet det overvældende Indtryk paa een af Sommerens solvenligste Dage.

Rammen er Egnen omkring de ret ukendte *Uldrupbakker*, der, set fra Hads Herred, strækker sig som en mægtig skovklædt Høj-deryg, der lukker for al Udsyn imod Vest, til de blidt og bredt skraaner ud imod Horsens Fjord.

Mere i sydøstlig Retning ser vi over det frodige *Gyllingnæs* med den gamle Herregaard af samme Navn, som selveste St. St. Blicher har beæret ved at inddrage den i en af sine Noveller: *Den hule Eg*.

Længere ude ser vi *Endelave* og den skovkuplede, romantiske *Æbelø* og skimter maa-ske Kysten af Nordfyn og Fyns Hoved.

Imod Vest gaar Blikket ud over det staa-blå Kattegat imod *Samsø's* og *Tunø's* lysende gule Lerskrænter — og imod Nordøst kan vi øjne det historiske *Helgenæs* med de mørke Molsbjerge i Kimingen.

Mæt af det dragende Fjernsyn lader vi Blikket hvile paa Landet under os: de kuplede grønne Sandbanker, hvor Faareflokkene trives mellem Lyng og Gyvel og lunende Smaaskove — de blomsterrige Enge, hvor Bækken klukkende gemmer sig mellem Siv og Græs — og vi standser ved det gamle, historiske Herresæde, der engang var i Grif-fenfeldts Eje, og hvis elskværdige og forekommende Indehaver vi nu kan takke for Adgangen til denne Højsal.

Ved Bankens Fod ligger Ulstrupgaarden med sine store, brede Lader, der er bygget i holstensk Stil (en Schæfergaard). Ogsaa den er med til at give Landskabet sit eget Præg. Og lader vi endelig endnu en Gang Blikket gaa udover, er det for at standse ved de mange velholdte Gaarde og Huse, der lyser frem over de muldrige, korngyldne Marker, og Landsbyerne, der samler sig om de hvide, kullede Kirketaarne.

Saadan en Ramme omkring en Fest er det jo nok værd at have; men den tager man jo ikke af sig selv — ligesaa lidt som den milde Sol, der skal give alt Farve og Stemning. I saa Tilfælde har vi ogsaa været meget heldige.

Naar saa Flagene vajer omkring den løvklædte Talerstol og Musikken stemmer, op, mens myldrende Skarer af sommerklædte, glade Mennesker, især unge, kommende fra flere Miles Omkreds, stævner op imod samme Punkt, mens deres Beundring for den skønne Natur giver sig Udtryk i ivrige Fagter og livlig Passiar — da begynder Festen.

Sangen og Talerne, der mange

Gange har ydet noget meget betydeligt — her skal kun mindes om afdøde Forstander *Bredsdorffs* ildnende og manende Ord om Aandsfrihed — har hidtil kunnet holde den store Skare fast, et Par Tusinde Mennesker, saa det kan siges, at de har været med i alt.

Gøgl og deslige har været bandlyst fra Pladsen, men foruden Foredragene har der til Publikums Underholdning været Musik og Korsang eller Oplæsning og Fremvisning af Folkedanse.

Et interessant og broget Folkeliv har udfoldet sig, naar Madkurvene skulde tømmes, og Folk skyndsomt styrtede til Marketerskernes Telte for at redde sig en svalende Drik. Saa bænkes man i det grønne Græs, ved et Hegn eller i Skovbrynet, og kommer der en Regnbyge, maa den tages med Humør, for der er hverken Hotel eller Forsamlingssal at søge Ly i.

Som sidste Nummer paa det ofte noget improviserede Program morer Ungdommen sig med Sanglege, til hele Festen ved Solnedgang slutter med en Aftensang.

Skumringen sænker sig.

Og Skare efter Skare drager hjemad med rige Indtryk fra en god Dag. Nogle med Latter og Spøg, i Biler og Vogne og pr. Cykle. Andre til Fods ad de stil-

le, dugvaade Stier og Veje, mens Taagen staar hvid og tung over Engene, og en forsinket Fugl paa Vej imod Reden lader sit monotone Skrig skære gennem Stilheden.

En Fest, der kan lyse langt ind i den graa Hverdags, er til Ende — og mange drømmer om den næste, der skal komme.

A. Ankerstrøm.

Ulstrupgaarden.

Bortset fra krigsårene var der i mange år en sommerudflugt pr. rutebil, ofte sammen med andre ungdomskredse, f.eks. var man i Hvide Sande, på Sydfyn, Munkebjerg, Samsø, Fanø, Skamlingsbanke, Himmelbjerget og flere steder.

Højdepunktet om vinteren var så afgjort juletræsfesten 4. juledags aften. Kl. 7,30 samledes man om de festligt dækkede kaffeborde. Der var gerne flere med end sædvanligt, unge der var hjemme på julebesøg, og det bidrog sit til at gøre aftenen festlig. I mange år var pastor Nielsen en trofast og velset gæst. Han holdt en kort tale og læste et eller andet, og selvfølgelig blev der sunget julesalmer. Ved kaffebordet var der konkurrence om at gætte, hvor mange lys der var i alt på bordene og træet. – Et år var der 221. – Der blev en lille præmie til de tre, der kom nærmest det rigtige tal. Efter en god hyggestund ved bordene blev der danset til kl. 1. I 1933 er der nævnt i protokollen, at der var mødt 145 til julefesten.

Enkelte år var der også en teatertur til Århus eller Horsens, og omkring fastelavn var der tit dilettantkomedie, opført af nogle af foreningens medlemmer. Såvel lærer Ankerstrøm som senere lærer Thure var altid hjælpsomme med råd og dåd, hvad slutresultatet ikke blev ringere af.

I det hele taget mødte foreningen så megen imødekommenhed og forståelse, både hos Ankerstrøms og Thures, at det følte hjemligt for de unge at komme der, ikke kun for dem, der havde gået i Friskolen som børn, men også for andre unge fra egnen og for ungdom fra andre egne, der for en tid var med i »G.U.«

Der blev serveret kaffe ved hver mødeaften. Både fru Ankerstrøm, fru Therkildsen og fru Thure stillede venligt deres private køkken til rådighed til kaffe-tilberedning og opvask. Medlemmerne havde selv brød med.

Dilettant 1933

I årenes løb var pastor Lykke Odder, en af dem, man gang på gang indbød og gerne hørte, ligesom pastor Nielsen, Gylling, og lærere fra omegnen jævnligt talte og læste op. Blev en af dem forhindret, var Ankerstrøm eller Thure altid villige som afløsere.

Der var »beklemmelse« i »G.U.«, da Ankerstrøms rejste, i 1929, måske aller- mest hos de unge, der på det tidspunkt var valgt i bestyrelsen; men Peder Andersen, Malskær, – et af de unge medl. af foreningen, – blev valgt til formand og blev en virkelig afholdt og god leder i flere år, og andre unge fra egnen, der senere blev formænd, klarede også opgaven udmærket.

Disse unge var:

Johannes Kuur, Ejnar Andersen, Frode Laursen, Arne Brogård, Johannes Aagaard, Ejnar Sørensen, Niels Fr. Kuur, Thomas Lyshøj Jensen, Gunnar Sørensen, Hans Helbo, Gunnar Olsen, Knud Sørensen, Niels Nielsen, Aksel Steffensen, Aksel Sørensen, Jens Anker Jensen, Ove Nielsen, Per Helsing Andersen.

Fra 1929–32 lededes friskolen af lærer Therkildsens, hvorefter G. og H. Thure overtog gerningen.

Begge disse lærerpar ydede »G.U.« god hjælp, og især Gudrun og Helge Thure, for hvem ungdommens ve og vel var en hjertesag, blev en uvurderlig støtte for de skiftende unge i bestyrelsen og havde deres store andel i, at foreningsarbejdet lykkedes så godt.

Et år nævnes i protokollen, at foreningen havde 167 medl. ved årets slutning. Det forstår man næppe nu, for de allerfleste var boende i sognet eller nærmeste omegn.

Desværre kom dog den tid, da der ikke mere kom så mange til møderne. Traktorernes indførelse og anden mekanisering gjorde, at der kun var få medhjælpere på gårdene, og meget få steder var der unge piger til hjælp, så i 1963 blev foreningens virksomhed indstillet, – men at »G.U.« havde sin meget store betydning for de unge på egnen i mange år, er der ingen tvivl om.

En afsides egn

Langs med landsbygaden roligt rinder
Malskjærbækken – gård og hus forbi,
nynnende om halvtforglemte minder
en vemodig, simpel melodi.

Opad går vi til den gamle kirke,
slægters hvilested omkring dens fod,
hvor de efter livets kamp og virke
fandt den fred, vi alle stævner mod.

I den stille præsteboligs stuer
så man ofte lys ved nattetid,
her »den gamle præst« ved arnens luer
dyrked pen og bog med megen flid.
Og når højtidsklokken hørtes klemte,
drog dens klang, om end kun svag og sprød.

Under salmetoner sind blev stemte,
ydmygt åbne mod de ord, som lød.

Gyllingskov med degnens gamle bolig –
her vi mindes Karen Jeppes færd,
hun, der blev – med død og gru fortrolig –
for Armenien »frelsens engel« kær.
»Gyllingnæs«, en sagnomspunden rede,
engelskmænd og tyskere på rov, –
her har Blicher fra den brune hede
digtet om »den hule eg« i skov.

Frisk slår bølgen ind mod strandens stene.
Her er skønt en solrig sommerdag! –
når kun fuglesang fra grønne grene
klinger lydt til spættens hammerslag.
Fjernt i vest sig hæver Uldrupbanker,
Alrø dukker frem i Horsens fjord,
og nu følger vi vort syn i tanker,
går til tops ad sandet vej og spor.

Her vi frit kan øjne hav og himmel,
Mols og Samsø, Fyns den fjerne kyst,
kirker nær og fjern – en landsbyvrimmel,
frodig skønhed, så det er en lyst.
Og ved »Åkjær«s gamle herresæde,
lunt ved skoven, dvæler vi i fred,
mens fra engen aftentågens væde
funkler som af sølv, mens sol går ned.

A. Ankerstrøm

»Gylling Ungdom«

Ved 20 års dagen den 9. december 1935

Mel: Vi fik ej under tidernes tryk.

Vi samles under Fritskolens tag
på »Gylling Ungdom«s 20 års dag;
thi den forenings sag er jo vor,
og vi kan sagtens forklare hvorfor:
Her er ungdom, her er liv,
her er alvor endda, –
ikke bare tidsfordriv,
nej, men det, vi skal ha':
Vågen ungdom – ild i øjet –
frejdig og frisk og fornøjet.

Vi kender alle fordelene ved at have sligt et hyggeligt sted,
hvor vi kan samles festligt og frit, –
vi ønsker blot, vi må samles her tit.
Er der foredrag og sang –
er der dans eller leg,
her bli'r ikke spurgt om rang,
nej, kom bare med mig.
Når der er i »G.Ú.« møde,
skal man os slet ikke nøde.

De ældre her i by og i sogn
trak glade med for ungdommens vogn.
Det er så godt, hvor samvirke ses, –
det trives godt her i Friskolens kreds.
Banked' krisen på vor dør,
hængte enigt vi i;
aldrig tabtes vort humør,–
så var alt jo forbi!
Stadig frem ad lige veje,
så får vi lykken i eje.

Nu tak til hver forstående ven,
som hjulpet har igen og igen
og virket med til ungdommens gavn,
så vi kan bære med ære vort navn.
»Gylling Ungdom«s gode ry
må vi værne med mod,
holde fanen højt mod sky,
som man hidtil forstod.
Kan vi det, er målet nået,
så har vi prøven bestået.

En af de mange
Arne R. Jensen, Ørting

Hads Herreds Husholdningsforening

Ved Edith Sørensen

Hads- Herreds Husholdningsforening blev oprettet som et udvalg under Hads-Herreds Landboforening d. 28. januar 1924.

Kirstine Kuur, Gylling, var med i den første bestyrelse i 10 år.

På en stiftende generalforsamling d. 14. februar 1946 blev det bestemt, at H.H.H. skulle adskilles fra H.H. Landboforening. Det blev vedtaget, at der skulle være en bestyrelse på 7 medlemmer og desuden et repræsentantskab. Der blev nu oprettet en husholdningskreds i hver kommune i Hads-Herred, med en lokal bestyrelse, hvor formanden fra hver kreds danner bestyrelsen i hovedforeningen.

Den første bestyrelse her i Gyllingkredsen:

Johanne Larsen, Skovholt, Gylling, formand

Johanne Sørensen, Strandgården, Søby

Marie Hansen, Bassum, Præstemarken

Foreningens formål er sammenfattet i foreningens vedtægter

Paragraf 1.

»Foreningens formål er at øge samarbejdet mellem medlemmerne og gennem oplysningsarbejde i form af kurser, demonstrationer, foredrag, diskussioner, udstillinger, vejledninger m.m. at fremme familiens trivsel og at virke for de unges dygtiggørelse«.

Et husholdningskursus for unge piger er afholdt hvert år siden foreningen blev oprettet og lige til for få år siden, da det blev overtaget af ungdomsskolen.

H.H.H. har lige fra starten, stået bagved 4 H. arbejdet, sammen med de øvrige landbrugsfaglige foreninger i Hads-Herred.

Her fra Gylling skal nævnes skrædderkursus, som der i mere end 10 år var god tilslutning til, og med stor dygtighed blev ledet af skræddermester Aksel Pedersen, Gylling.

Den 28. januar 1974 blev H.H.H.s 50 års jubilæum markeret ved en stor og god fest på »Skovbakken« med overvældende tilslutning af medlemmer med ægtefæller.

I løbet af årene har H.H.H.s Gylling kreds medlemmer på skift siddet i den lokale bestyrelse.

Elna Andersen har længe haft formandsposten fra 1960–1970. Elna Andersen har udført et meget stort og dygtigt arbejde her i Gylling kredsen:

Nuværende bestyrelsesmedlemmer:

Edith Sørensen, formand

Helga Wammen, næstformand

Elna Andersen

Minna Jakobsen.

Hestens Venner

Ved Peter Grove

I årene omkring 1940 var der på Gylling egnen så stor interesse for heste og arbejdet med disse, at den lokale husmandsforening besluttede at afholde et mønstringskursus, så de mange unge, der dengang var tilknyttet landbruget, fik mulighed for at kunne fremvise en hest på rette vis. Arrangementet fik så overvældende tilslutning, at man enedes om at forsøge dannet en forening, hvis arbejde skulle være at tilgodese disse menneskers interesse for hesten. I 1942 gik man i gang og d. 11/2 indkaldtes til stiftende generalforsamling, hvilket resulterede i dannelse af foreningen »Hestens Venner« for Gylling og omegn.. Foreningens formål skulle være at fremme interessen for og forståelse af hestens pasning, pleje og brug, herunder mønstring, kørsel og ridning. Yderligere at arrangere mindre konkurrencer, lystture o.l.

Det må være rigtigt her at nævne de personer, der besad den første bestyrelse, idet de må betragtes sammen med Gylling Husmandsforening at have været daværende foregangsmænd for dannelsen af foreningen.

Formænd:

Gdr. Niels Andersen, Gylling

gdr. Kr. Hansen, Falling

Sv. Håkon Pedersen, Fensten

gdr. Niels Hansen, Fensten

gdr. Erik Hjortlund, Ørting

gdr. Vagn Thorup, Søby, og

gdr. Jens Pedersen, Lerdrup Skov.

Ved hjælp af bl.a. nu afdøde konsulent Refsgaard gik foreningen straks igang med at afholde foredrag med lysbilleder. De ugentlige kurser i kørsel, mønstring og ridning blev varetaget af en stuttermester fra daværende stutteri »Karensdal« ved Fillerup. Årene gik med skiftende bestyrelser og ledere; fælles for alle, medlemmerne også, var, at de holdt af heste og arbejdet med disse. Foreningen var en udpræget landborideklub, idet så at sige alle medlemmer var fra landbruget.

Hestematerialet var ikke som det i dag er på rideskolerne, men bestod hovedsageligt af lettere arbejdsheste, der hørte landbruget til. Hvad ridningen angik måtte foreningen se sig henvist til kun at kunne arbejde 3-4 mdr. af året, da hestene i de øvrige af sommerens måneder skulle bruges i landbruget. Man kunne dog præstere at lave en årlig opvisning, der hvert år samlede stor tilslutning. H.V.G. afholdt enkelte gange venskabsvisitter med nogle ryttere fra Riis ved Skanderborg, der var under ledelse af en gdr. Niels Nielsen.

At der ikke fandtes mange af foreningens slags i Jylland ses vel bedst derved, at man bl.a. helt oppe fra Hurup i Nordjylland arrangerede foreningen til at komme og give opvisning. Denne tur sammen med de mange andre fik foreningen megen ros for. Som årene gik, reduceredes hesteholdet kolossalt, grundet

Kommandoridning 1956

traktorens hurtige indtog i landbruget. Da samtidig folkeholdet også reduceredes i en sådan grad, at man til sidst havde vanskeligheder med at finde deltage-
re, besluttede man i 1961 at stille foreningens arbejde i bero.

Man må dog med ret kunne hævde, at foreningen gennem sit arbejde og virke, var med til at præge egnen omkring Gylling.

I de senere år er interessen for heste vokset stærkt, og mange såvel børn som voksne har anskaffet sig heste af forskellige racer – bl.a. mange ponyer. Ringridningen ved byfesten i Gylling har fremmet denne interesse. Det har resulteret i, at foreningen i foråret 1977 søges genetableret.

Et arbejdsudvalg, bestående af: Mogens Stærk, Sigfred Kirkegaard, Birgit Ernst, Eva Jensen, Holger Rosenberg, Knud Sørensen og P. C. Grove, er gået i gang med arbejdet, og udvalget har arrangeret en tur til ringriderfesterne i Åbenrå den 2. juli, et besøg i Hanover i oktober og en ringriderfest i Gylling den 23. juli. Der vil senere blive indbudt til stiftende generalforsamling

Kirkeligt Samfund

Ved pastor Erling Kristiansen

Hvornår Kirkeligt Samfund i Gylling er oprettet, fremgår ikke af protokollen, som begynder med et referat af generalforsamlingen 1923. Ved den lejlighed valgtes mejeribestyrer Thomas C. Thomsen og gårdejer Rasmus Kuur til bestyrelsen. De øvrige medlemmer var læge Jens Didriksen (formand), husmoder Anna Kuur (kasserer) og gårdejer Viggo Jensen.

Rundt om i landet er der adskillige sådanne kredse med tilknytning til »Kirkeligt Samfund af 1898«, som går ind for de grundtvigske kirketanker og gennem årene har ladet afholde en lang række gudstjenester og møder.

I 1930 blev sognepræst Jens J. Nielsen formand for kredsen i Gylling. På opfordring skrev han i februar 1945 til Menighedsbladet (Det nuværende Dansk Kirketidende) en artikel om »Kirkeligt Samfunds Arbejde i Gylling Sogn.« Her hedder det bl. a.:

»Vi er godt 70 Familier og Enkeltpersoner, der staar som Medlemmer. I Forbindelse med den aarlige Generalforsamling er der et offentligt Menigheds-møde. Ofte er det et eller andet aktuelt Emne, der tages op ved den Lejlighed.

»Der tages aldrig Indgangspenge ved Møder eller deslige (det vil Præsten ikke ha'!), og alle og enhver er altid velkomne, ligesom det ikke understreges altfor stærkt, at det er K. S., der staar bag ved, idet vi nødig vil, at nogen skal føle sig ligesom sat udenfor. Vi holder paa de aabne Døres Politik og den brede, vidt favnende Velkomst til alle, som har Lyst til at være med.

»Men hvad tager vi os saa for? Ja, Aarets vigtigste Begivenhed for os i K. S. er Sommermødet i Præstegaardshaven (skal man tro Referaterne, og det skal man, er den altid smuk og velholdt) eller, hvis Vejret i den lunefulde danske Sommer er os imod, i den saa hyggelige gamle Kirke. Der siges altsaa ikke andet ved disse Møder, end hvad der ogsaa kan siges i Kirken!

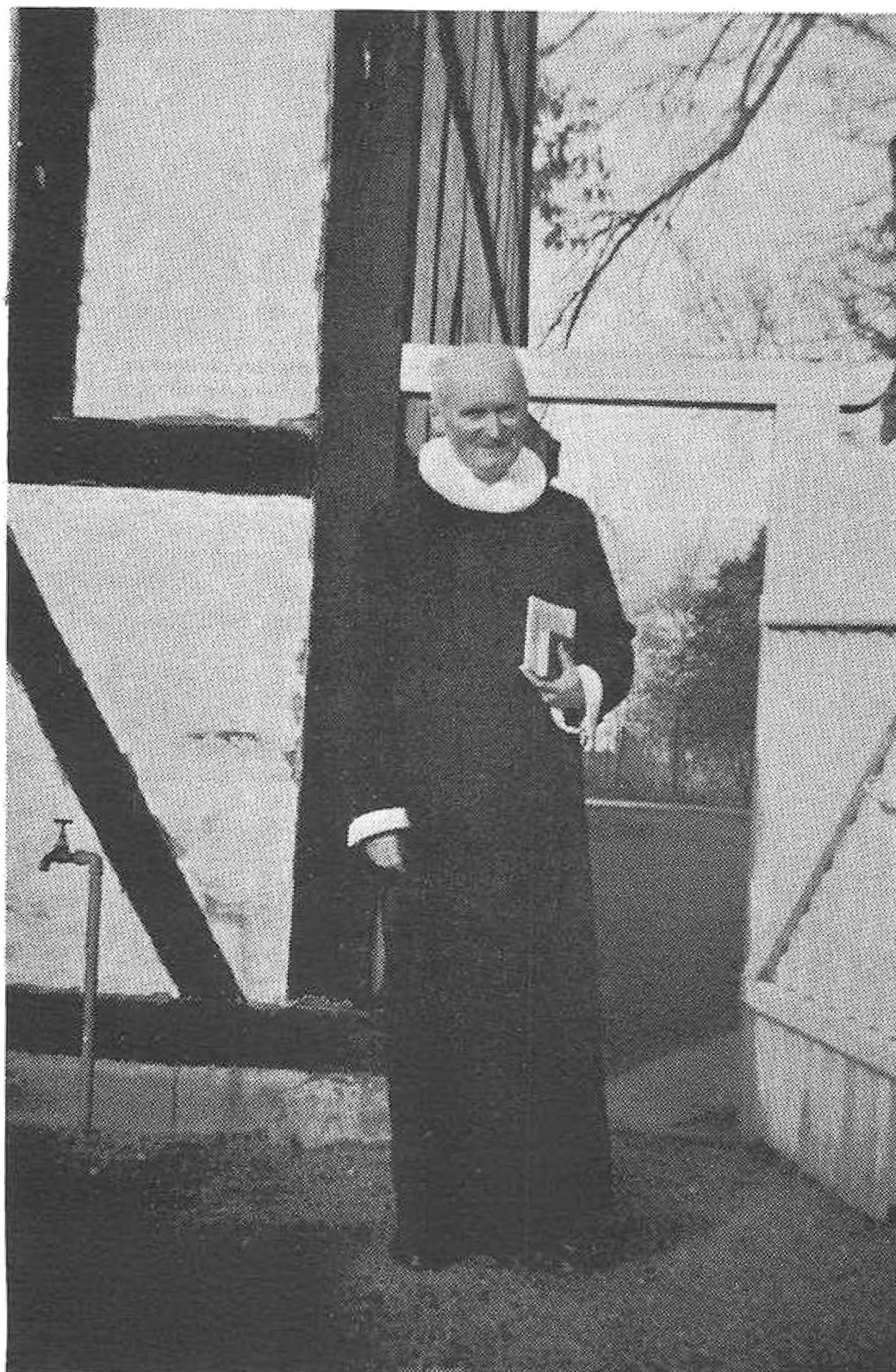
»Hvor har vi hørt meget godt og lødigt ved Sommermøderne, ikke blot af dem med »Navnene«, men tit ogsaa og i ikke mindre Grad af de mere ukendte. Disse Møder har gjort deres til at udbygge Menighedsbevidsthed og Menighedsfællesskab i Gylling Sogn. Der plejer at være mellem 125 og 225 Deltagere.

Saa er der Gudstjenesten i Forbindelse med Foredragsforeningens Efter-aarsmøde. Foredragsforeningen og K. S. staar i meget nært Samarbejde, til Gavn for begge. Og endelig de jævnlige Aftengudstjenester i Vinterens Løb ved en fremmed Præst, ofte en af Nabosognenes eller Valgmenighedspræst Lykke, Odder.«

I årene efter krigen er Kirkeligt Samfund blevet ved med at afholde møder, selv om tilslutningen er blevet mindre. Der er stadig tradition for et sommermøde i Præstegårdshaven. Som altid er enhver velkommen, og der tages som sædvanlig ikke entre.

Det sidste referat i protokollen er fra 1961. I de sidste mange år er der ikke opkrævet kontingent og ikke holdt generalforsamling, så der er for så vidt ingen

Pastor Jens J. Nielsen

medlemmer mere, og bestyrelsen må vel nærmest betegnes som et selvsupplerende udvalg til afholdelse af gudstjenester og møder.

Foruden de tidligere nævnte har følgende haft sæde i bestyrelsen: Gårdejer Thorvald Madsen, gårdejer Antoni Jensen, husmoder Alma Møller Hansen, forstander Helge Thure, husmoder Alma Sørensen, husejer Jens Sørensen, forpagter Verner Nielsen, husmoder Rigmor Overgaard, husmoder Marie Kruse, gårdejer Ejnar Pedersen, sognepræst Ebbe Juul og gårdejer Søren Rasmussen.

1977 består udvalget af gårdejer Emil Steffensen, dameskræderinde Tove Madsen, husmoder Grethe Dahlgaard, sognepræst Erling Kristiansen, husmoder Gerda Pedersen og bagermester H. Ehlert.

Gylling socialdemokratiske vælgerforening

Ved Evald Stouby

Gylling socialdemokratiske vælgerforening blev stiftet i 1903 på foranledning af 7 mand ved et offentligt politisk møde, der var arrangeret af Arbejdsmændenes fagforening, hvor der var en politisk taler fra Odder til stede. Disse 7 mænd sluttede sig sammen og dannede et udvalg, der arbejdede videre med sagen om dannelsen af en socialdemokratisk forening i Gylling.

Den 13. december 1903 blev der efter indbydelse fra udvalget, afholdt et møde med foredrag af en taler fra Odder, og samme aften blev foreningen stiftet med 26 medlemmer under navnet Gylling og Omegns socialdemokratiske forening. Udvalgets lovforslag blev, med ændringer af nogle punkter, vedtaget, og der blev nedsat en bestyrelse på 5 medlemmer med J. With som formand og P. Hansen som kasserer, samt T. Tomasen, P. Andersen og J.P. Thygesen. Disse fem mand, var de første bestyrelsesmedlemmer, som varetog socialdemokraternes interesse i Gylling. Senere kom der andre kendte personer i Gylling med, bl. a. smed N. P. Haugaard, som var bestyrelsesmedlem i en lang årrække.

Foreningen har gennem årene siden 1903 haft skiftende bestyrelse og formænd, deriblandt landpostbud og senere skatterådsmedlem R.P. Sørensen, som i mange år besatte formandsposten.

I efteråret 1945 fik foreningen nedsat et kvindeudvalg med Jensine Meyer som formand, en post som hun bestred i næsten 10 år, hvorefter Signe Lassen var formand i næsten lige så lang tid. Derefter har der været skiftende formænd indtil 1971, hvor udvalget blev ophævet.

I april 1972 blev Ørting-Falling socialdemokratiske forening sammenlagt med Gylling under navnet Gylling-Ørting socialdemokratiske vælgerforening, og bestyrelsen udvidedes med 2 medlemmer, så der nu er 7 medlemmer i bestyrelsen.

Den nuværende bestyrelse er:

Evald Stouby Nielsen, formand

Tage Kodahl Nielsen, kasserer

Tage Hansen, næstformand

Kirsten Jensen

Ellen Margrethe Nielsen, alle fra Gylling, endvidere:

Erling Kruse, Falling og

Svend Åge Jensen, Amstrup

Gylling venstrevælgerforening

Ved Bent Beck

Oplysninger om fortiden er meget sparsomme, da der ikke kan fremskaffes en forhandlingsprotokol fra foreningens stiftelse. Efter udsagn skulle foreningen være stiftet i sidste del af det 19. århundrede.

Ved gennemgang af en gammel forhandlingsprotokol, dateret 6. april 1903, fra Ventrevælgerforeningen for Århus amts 1. valgkreds, kan det ses, hvor mange lokale sogneforeninger der var, og navnene på de personer, der var i repræsentantskab og bestyrelse i valgkredsen. Heraf fremgår det, at formanden og et medlem mere fra Gylling venstrevælgerforening var med i repræsentantskabet. De første navne, der hermed kan findes frem til, var gdr. Mads Nielsen, Gylling, anført som formand og gdr. Kur Rasmussen, Gylling.

Det er beklageligt, at der ikke kan findes skriftlige materiale fra foreningens virke før efter 1948.

Den 4.7.1949 var bestyrelsen følgende:

Formand, gdr. Johannes Kuur
Næstformand, gdr. Anton Hansen
Gdr. Johannes Overgård
Gdr. Niels Frederik Kuur
Husmoder Marie Hansen,
Husmoder Signe Simonsen
Gdr. Arne Winther

Det ville føre for vidt, hvis man skulle give navnene på de personer, der har været med i foreningens bestyrelse gennem tiden. Men givet er det, at den lokale vælgerforening med dens medlemmer har været med til at præge sognets udvikling gennem tiden.

Sognerådsvalgene var vel nok det område, hvor venstrevælgerforeningen lagde sit største arbejde gennem tiden for at opnå valg af sognerådsformand og andre udvalgsposter.

Ved kommunesammenlægningen i 1970 blev foreningens arbejde ikke af mindre betydning, hvis vi fremover skal få folk valgt ind i byrådet. Siden 1974 har gdr. Jens Rasmussen, Gylling været valgt i byrådet.

Efter kommunesammenlægningen var Gylling Venstrevælgerforening sammen med andre foreninger i Gylling sogn med til at starte Gylling Fritidsskole.

Den nuværende bestyrelse er:

Formand, gdr. Bent Beck, Søby
Næstformand, gdr. Ejvind B. Jensen, Lerdrup
Kasserer, gdr. Henry Nielsen, Præstemarken
Sekretær, gdr. Ejnar Pedersen, Splidholm,
gdr. Jens Rasmussen, Gylling.

Fritidsundervisningen i Gylling

Ved Jens Nørgård

Længe før aftenskolelove, fritidslove og lønftaler for denne virksomhed så dagens lys, har der i såvel Gyllingskov skole som i Gylling byskole været fritidsundervisning. I lærer Jeppes dagbog har han noteret, hvor berigende det var at undervise egnens karle og piger i lidt lærdom. Ofte sluttede undervisningen med en kop kaffe hos madammen. Som erkendtlighed modtog læreren et askebæger, sølvlysestager eller lignende.

Indtil 1960 var Gunnar Madsen initiativtager og leder af den frivillige undervisning, som blev planlagt og ønsket af de enkelte foreninger i Gylling området. Med lovene om ungdomsundervisning fra 1942 og 1954 fulgte nye initiativer således, at der foruden tilbud til voksne nu også fulgte direkte tilbud til unge – undervist på egne hold.

Fra midten af 50-erne og til begyndelsen af 60-erne havde aftenhøjskolen en fantastisk tilslutning. 60-70 deltagere hver anden uge vinteren igennem. Denne form er senere afløst af foredragsrækkerne.

Et utal af kurser har været afholdt igennem årene bl.a. skrædderkursus, sykursus, landbrugsfaglige kurser, færdselskurser, træ- og metalsløjde, dansk, regning, samfundsfaglige, hjemmets jura, litteratur, sang og musik, håndgerning, vævning, madlavning, engelsk, tysk, fransk, familiekursus for blot at nævne eksempler.

I 1960 ansattes Jens Nørgaard som Gunnar Madsens afløser. Det vedtoges at gøre aftenskolen kommunalt, således at foreningernes aftenskole blev administreret og ledet (pædagogisk) af den nyansatte leder med ansvar over for det rådgivende aftenskolenævn. Dette indkaldte hvert år foreningerne i området til en såkaldt »ønskeaften« forud for sæsonen. Her mødte man med foreningernes fagønsker og forslag til lærere, kursuslængde kursusgebyrønske m.v.

Indtil 1963 var det en kommunal ungdoms- og aftenskole – i 1962/63 havde skolen 80 unge 14-18 årige og 139 voksne i aftenskolen. Fra 1963 indgik de unge i Syd Hads Herreds Ungdomsskole elevstatistik.

I årene frem til kommunesammenlægningen i 1970 var der årligt 8-9 hold i aftenskolen – ofte en aftenhøjskole eller studiekreds i almene samfundsforhold.

Ved kommunesammenlægningen i 1970 kunne den kommunale aftenskole ikke fortsætte, idet der ikke var en sådan i storkommunen. Foreningerne i Gylling ønskede imidlertid, at det gode samarbejde, der var indledt og havde eksisteret i mange år, på en eller anden måde kunne fortsættes.

I samråd med Jens Nørgaard etableredes i foråret 1970 en voksenskole, hvis formål er at etablere en i sig selv hvilende fritidsundervisning efter fritidslovens bestemmelser og efter ønsker fra foreningerne i Gylling området, samt at være

servicefunktion for fritidsarrangementer for børn, unge, voksne og ældre i den udstrækning, der er behov for.

Skolen fik navnet *Gylling Fritidsskole*. Den ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer, hvoraf 1 medlem er valgt af fritidsskolens lærere.

Repræsentanter for samtlige foreninger i Gylling-området + repr. for forskellige offentlige instanser som sognepræsten, menighedsrådets formand, lærerrådets formand, skoleinspektøren, folkebibliotekaren, omsorgslederen, ungdomsklublederen m.fl. danner skolens repræsentantskab.

Hver år vælger dette repræsentantskab en bestyrelse, ansætter skoleleder og giver forslag til undervisningsplanen.

Den ansatte skoleleder har det fulde administrative og pædagogiske ansvar for skolen. Som skoleleder fortsatte Jens Nørgaard, og han er siden blevet genansat hvert år.

Den første bestyrelse bestod af gdr. Jens Rasmussen (formand), Erik Krarup (næstformand), gdr. Gunnar Kristensen og omsorgsass. Anna Sørensen og Grethe Bøgh, Ørting (repr. for fritidsskolens lærere).

Foruden de tidligere nævnte fag har skolen haft maskinskrivning, porcelæns-maling, keramik, batik, stoftryk, blomsterbinding 1. og 2. trin, folkedans, jazz-gymnastik, motionsgymnastik, bøfsløjd, specialundervisning f. ordblinde, danskkursus for udlændinge, forældreskole, og mange forskellige studiekredse. Der har været arrangeret flere større koncerter, 2 meget store atomkraftthøringer i Gylling forsamlingshus med radiooptagelser, udstillinger af eleverbejder. En udstilling om »*Min hobby*« fik megen anerkendelse.

Repræsentantskabet – der er skolens øverste myndighed – består af et foreningsvalgt medlem fra følgende organisationer:

Gylling Folkepensionistforening
Gylling og Omegns Håndværkerforening
Gylling Sogns Jagtforening
Hads Herreds Kredsforening
Gylling Venstrevælgerforening
Gylling Ungdomsklub
Gylling Boldklub
Gylling Borgerforening
Gylling Bibliotek
Gylling Menighedsråd
Gylling Socialdemokratiske Vælgerforening
Hads Herreds Husholdningsforening
Gylling Skoles Forældre- og Lærereforening
Lærerrådsformanden, Gylling skole
Omsorgslederen i Gylling-området
Sognepræsten
FDF/FPF-Gylling kreds
Gylling legestue

Fritidsskolen bestyrelse:

Formanden: gdr. Jens Rasmussen

Næstformand: installatør Erik Krarup

Styrelsesmedlem: husmoder Gerda Pedersen

Styrelsesmedlem: gdr. Bendt Beck

Styrelsesmedlem, repræsentant f. lærere: faglærer Kai Ørbæk

Sekretær for bestyrelsen

Skolens leder: skoleinspektør Jens Nørgaard

Fra Gyllingnæs' marker

N. U. Yoga Ashrama

Ved Erling Petersen

N. U. Yoga Ashrama, set fra øst. I midten den nye boligfløj, yderst til venstre ses Guruens hytte med Gyllingnæsskoven i baggrunden.

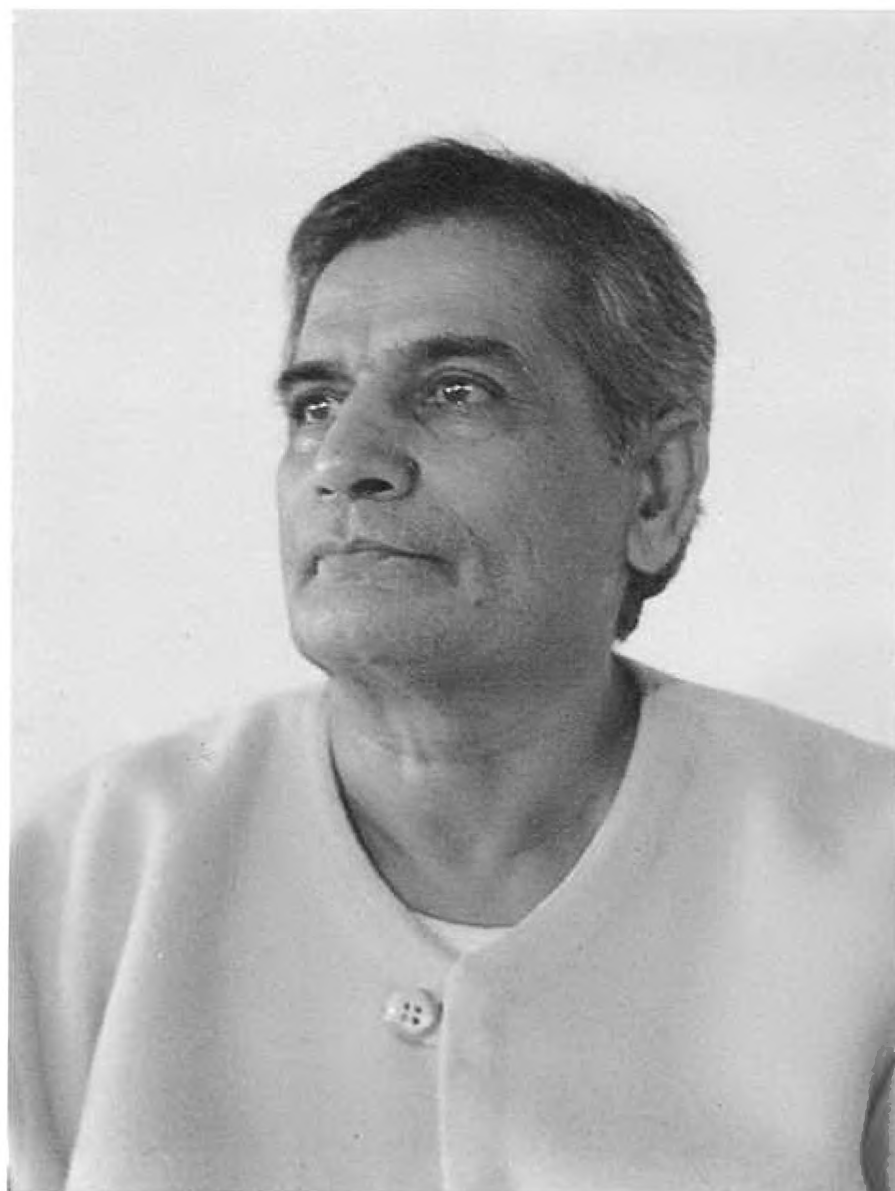
Den 1. juli 1967 købte en gruppe disciple af den indiske yogi Swami Narayana-nanda, landbrugsejendommen »Kalvsøgård« på Gyllingnæs, for at indrette og drive stedet som kursus- og meditationscenter.

I begyndelsen var det således ikke meningen at lave en klosterlignende institution. N. U. Yoga Ashrama, som stedet kom til at hedde, var mere beregnet på at modtage week-end gæster end fastboende medlemmer. På trods af disse planer kom udviklingen alligevel til at gå i en anden retning, idet ashramaens gæster næsten udelukkende bestod af unge langhårede narkomantyper, der efter kontakten med Guruen, Swami Narayanananda, var holdt op med at tage stoffer, og nu håbede at skabe sig et hjem på ashramaen.

Disse unge havde gennem stofferne erfaret en dybere lykke og en anden virkelighed end den materielle verden, vi normalt oplever. Men stofferne viste sig at være et tveægget sværd, som er ødelæggende ved fortsat brug. Begejstringen over det nye livsindhold, som stofferne gav, endte ofte i den dybeste elendighed.

Der var mange, der følte, at de ydre tings virkelighed kun er tilsyneladende, som en drøm. At tingene er flygtige. De eksisterer en vis tid, hvorefter de forsvinder. At den materielle verdens ting er lige så uvirkelige som spejlbilledet i

*Swami Narayanananda,
ashramaens Guru,
fotograferet i sin kutir
1973*

en sæbeboble. De fandt således ingen mening i den materialistiske velfærdstilværelse, og mange af dem rejste ud i verden på må og få, i søgen efter sandheden og en mening med tilværelsen.

Guruen

I Himalaya i Indien var der nogle af os, der fandt frem til Swami Narayanananda, som ud af ren og skær medfølelse påtog sig at hjælpe og vejlede os. Denne kontakt med Guruen blev et vendepunkt. Vi havde ikke hidtil truffet nogen, der kunne give tilfredsstillende svar på vore spørgsmål om livets mål eller give nogen praktisk vejledning ud af det dilemma, som vor tilværelse var blevet. I Swami Narayananandas bøger fandt vi enkle og klare svar på alle spørgsmål, en logisk og klar visdom vedrørende livet og livets mål. Guruens vejledning gjorde os i stand til at komme videre, og først af alt lærte han os den store nødvendighed af sidskontrol.

Swami Narayanananda er født i Sydindien i 1902. Som ganske ung besluttede han sig for at leve i afkald. Han forlod derfor sit velstående hjem og blev munk. I søgen efter sandheden kom han til Himalaya, hvor han arbejdede hårdt med meditation. Efter nogle år opnåede han i 1933 Nirvikalpa Samadhi eller Guds-virkeliggørelse. Derefter levede han i mange år i ensomhed og skrev en række

bøger om filosofi, religion, psykologi osv. Ved Indiens deling i 1947 blev han vidne til de umenneskelige grusomheder, som den fanatiske muslim- og hindubefolkning begik mod hinanden i Guds og religionens navn, og han besluttede sig til at træde frem som Guru eller vejleder for oprigtigt søgende, uanset deres religion, nationalitet, hudfarve osv. Uden nogen propaganda eller reklame blev Swami Narayananandas bøger udbredt over hele verden, og i halvtredserne blev mange af dem oversat til dansk, og Guruen begyndte at få danske disciple.

Efterhånden som der kom flere og flere disciple fra de forskellige dele af verden, blev det nødvendigt at organisere bevægelsen, og Guruen tillod, at der oprettedes en institution i hans navn. Narayanananda Universal Yoga Trust & Ashrama er nu en international organisation med centre og ashramaer i en række europæiske lande samt Amerika, Australien og Indien.

Swami Narayananandas lære

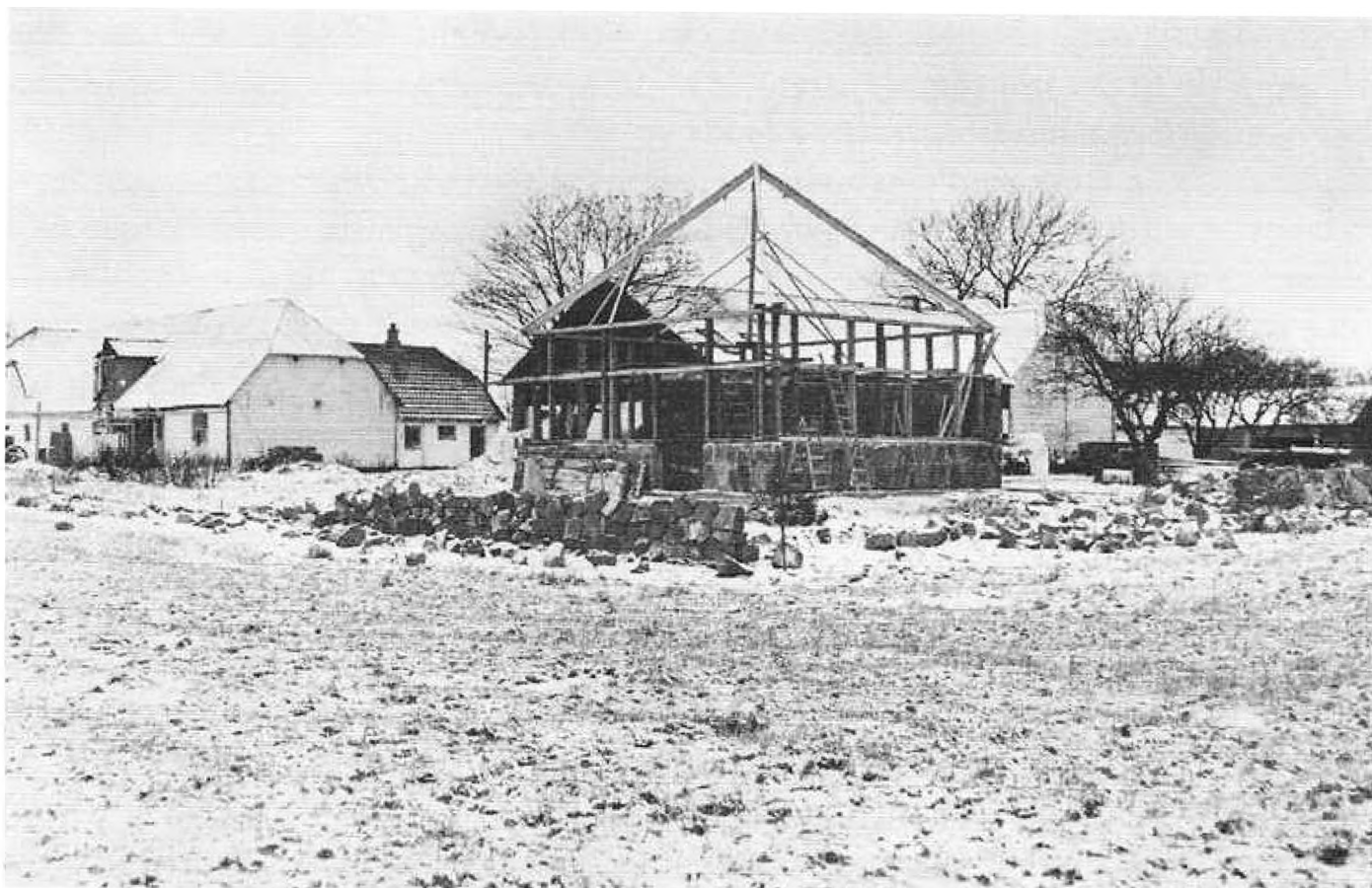
Swami Narayananandas lære bygger på selvoplevet erfaring. Den er logisk og kan forstås uden specielle forudsætninger:

Der er ingen virkning uden årsag. Noget kan ikke komme ud af intet. Den store årsag til dette univers er Gud, Selvet, Bevidstheden, Uendeligheden, osv. Der er mange navne, men Sandheden er den samme ene ting. Gud eller Sandheden kan sammenlignes med centrum i en cirkel. En cirkel kan kun have ét centrum, men et uendeligt antal radier. På samme måde kan universet kun have én Gud, men der kan være et uendeligt antal veje dertil.

Disse forskellige veje til Gud eller Sandheden, er verdens forskellige religioner. De starter fra forskellige steder, men til sidst mødes de alle i det samme centrum, Gud, som er én. Blodsudgydelsen i Guds og religionens navn skyldes, at folk end ikke har forstået deres egen religion eller vej. Swami Narayananandas Universelle Religion giver lige ret til alle, uanset trosretning, hudfarve osv., og den har ikke noget udestående med nogen anden religion eller ideologi.

Alle væsener ønsker frihed og lykke. Alle stræber efter disse ting. Mennesket tror, det bliver lykkeligt gennem velstand og karriere, og ved at få opfyldt alle sine andre ønsker. Det er vore utallige ønsker og behov, der piner og plager os. De så at sige brænder i os og tvinger os til at handle som marionetdukke, og lader os ikke få ro et eneste øjeblik. Vi tror fejlagtigt, at vi bliver lykkelige ved at tilfredsstille vore utallige ønsker og behov, men i virkeligheden er det således, at opfyldelsen af ét ønske skaber adskillige nye af samme slags. Jo mere vi forsøger at opfylde vore ønsker, jo mere umættelige bliver vore behov. Hvor elendige bliver vi ikke, når stærke ønsker forbliver uopfyldte, og hvor hjælpeløse er vi ikke, når vi plages af jalousi, vrede, had, grådighed, sorg osv.? Hvor mange af os kan bevare fatningen, når disse følelser viser sig på en voldsom måde? Der er ingen grænser for, hvad vi kan finde på at gøre under indflydelse af sådanne voldsomme ønsker og følelser. Der forvoldes hver dag uoverskuelig fortræd mod verden gennem disse onde ønsker, tanker og handlinger.

Det er derfor i høj grad ønskeligt at opøve kontrol over sindet. Sindskontrol er den eneste vej til opnåelsen af sand og vedvarende lykke. Hvis vi prøver at tæmme vort sind og holde det frit for ønsker og tanker blot et lille øjeblik, ser vi

I forventning om at Guruen ville komme til Danmark, blev der i løbet af vinteren 1970–71 opført en stråttækt hytte til ham på ashramaen. Billedet viser en fase i byggeriet, efter at spærene er rejst. I baggrunden til venstre ses ashramaens daværende stald, som senere blev ombygget til meditationssal.

hvor hjælpeløse vi er over for de utallige boblende ønsker og tanker, der uden ophør rejser sig i det. Der er derfor intet højere mål for os mennesker end at have herredømme over os selv. Rigdom, berømmelse og alverdens nydelser kan ikke gøre os lykkelige, hvis vi er slaver af vort eget sinds ønsker og begær. Derimod er et menneske med herredømme over sig selv, som har sine ønsker, tanker og handlinger under perfekt kontrol, fuldstændig lykkelig og tilfreds i modgang og medgang, selv uden at eje en øre.

Virkelig frihed, fred og lykke kan kun opnås gennem sindskontrol. Sindskontrol opnås gennem meditation eller viljebestemt koncentration. Sindet er en fin kraft. Det har ingen form eller farve som sådan. Det tager form og farve af genstandene for vore ønsker og tanker. Som vi tænker, bliver vi. Hvis vi hele tiden tænker lave, vulgære, egoistiske og ondskabsfulde tanker, vil vi i det lange løb ødelægge os selv og skade vore omgivelser. Hvis vi på den anden side træner os i at tænke rene, kærlige, uselviske tanker, vil vi i det lange løb løfte os selv og hjælpe vore omgivelser. Meditation er tankens renhed. Det er sindets stadige koncentration på Gud eller Selvet, og det er den daglige meditation, der gradvis renses os, og som i det lange løb vil skænke os selvkontrol. Hvis alle mennesker ville praktisere meditation og selvkontrol, kunne vi skabe himmerige i selve denne verden.

Guru kutir, Swami Narayananandas bolig når han om sommeren opholder sig på ashramaen i Gylling

Etableringen

I løbet af sommeren 1970 var der mellem 20 og 25 personer der havde slået sig ned på ashramaen. Der var næsten ingen værelser til alle disse mennesker. Nogle boede i telte, og andre havde indrettet sig nødtørftigt i laden, og der måtte gøres noget inden vinteren. De fleste af os havde halvdagsarbejde ude, og resten af tiden var vi beskæftiget på ashramaen. Med sådanne små indtægter var investering i nybyggeri utænkeligt. Vi tog derfor rundt i omegnen og hjalp til ved nedrivninger. På denne måde skaffede vi tømmer og gamle mursten. Med disse materialer gik vi i gang med at indrette værelser i de gamle landbrugslænger, og inden kulden for alvor satte ind, havde vi fået flikket en slags husly sammen, så næsten alle kom under tag. Hver mand fik et lille kammer på et par kvadratmeter oppe under taget.

Samme efterår og vinter var vi beskæftiget med et andet vigtigt projekt. Halvt i spøg havde Guruen lovet at komme til Danmark og besøge ashramaen. I forventning om, at han ville gøre alvor af det, gik vi i gang med at opføre ham en stråtækt hytte. Vor stadige pengemangel tvang os til at fortsætte med at skaffe byggematerialer på en utraditionel måde. Kampestenene til murene fik vi fra nedrivningen af Jensgårdens gamle svinehus, rørene til stråtaget skar vi om vinteren i Amstrup, træstolper og taglægter fik vi fra udtynding i en nærliggende skov, osv. osv. Efter at hytten, eller »Guru Kutir« som den kaldes, er blevet færdig og Swami Narayanananda har boet i den, er der mange, der betragter den som et tempel. Når Guruen ikke opholder sig på ashramaen, bruges den til meditation.

Guruens første besøg, 1971

Guruen kom første gang til Danmark i sommeren 1971. I forbindelse med Guruens besøg blev der arrangeret en 3 måneders træningslejr på ashramaen. Mellem 1.000 og 1.500 deltog i denne første camp. Der kom især mange unge fra storbyernes stof-miljøer. Alle disse mennesker kom for at lære sindskontrol og meditation.

Selv om der i forvejen var pladsmangel, fik ved campens afslutning en blandet gruppe deltagere på en halv snes tidligere ungdomsnarkomaner lov til at flytte ind på ashramaen.

I efteråret 1971 forlod Swamiji ashramaen, og rejste tilbage til Indien. Han havde givet os forskellige instruktioner og forslag, som vi kunne arbejde efter, men ikke dikteret nogen bestemt plan for ashramaens udvikling. Selvdisciplin var en ny ting for os, og han påtvang os derfor ikke nogen strenge klosterregler, som ville have været vanskelige for os på det tidspunkt, men gav os en vis frihed til at gøre vore egne erfaringer. Guruens hjælp bestod først og fremmest i den livskraft, som han ved sin nærværelse havde tilført stedet, og som nu ventede på at blive udfoldet i etableringsarbejdet.

Swamiji havde bl.a. foreslået os at bygge nogle ordentlige og lovlige boliger. Vi udarbejdede derfor forskellige planer for boligbyggeri, men de strandede hele tiden på, at vor økonomi ikke var blevet bedre, end den hele tiden havde været, dvs. at vi levede fra hånden til munden. Vi begyndte derfor at søge om offentlige etableringstilskud. Vi fik venlig opmuntring fra de sociale myndigheder, der sympatiserede med arbejdet for ungdomsnarkomaner. Vi fik besøg af ministerielle delegationer, men den offentlige pengekasse var og blev lukket.

Alligevel benyttede forskellige instanser, fra fængselsvæsenet over revalideringen til børnehjem osv., sig af lejligheden til at anbringe vanskelige tilfælde på ashramaen. Samtidig fik vi tvetydige tilsagn om støtte, men uden at der skete noget. Det var stadig den samme lille gruppe, der fortsatte med at skaffe penge fra fabriksarbejde for at holde liv i den voksende skare lediggængere, der således slog sig ned på ashramaen.

Vanskeligheder

På det tidspunkt blev det vanskeligt for ashramitterne at få arbejde, og økonomien blev endnu dårligere end den hidtil havde været. Vi kunne således ikke skaffe penge til boligbyggeriet og ændrede planerne, idet vi benyttede den nemme adgang til landsbrugsfinansiering til at påbegynde at staldprojekt til 60 malkekøer, som skulle kunne forrente et lån på 600.000 kr. og give beskæftigelse til en del hjemmegående.

Mange af de nye medlemmer, som var kommet fra campen eller anbragt af forsorgsvæsenet, var ikke i stand til uden videre at opgive de gamle vaner, så der blev set gennem fingre med, at der blevet røget en pibe hash en gang imellem. Men desværre bredte disse ting sig hurtigt, således at situationen begyndte at glide ud af kontrol. Efter nogen tid på denne måde var der kommet så megen uorden i forholdene, at det blev nødvendigt at bortvise en del personer og indstille staldprojektet. På grund af de urolige tilstande på ashramaen kom

Meditation. Deltagere i den årlige træningslejr sidder i meditation i haven foran Guruens hytte

Swami Narayanananda atter til Gylling for at hjælpe os med at få orden i forholdene.

Der var efterhånden skabt en gæld på et million-beløb, og vi undgik med nød og næppe en tvangsauktion. Det første, der skulle gøres, var at få betalt denne gæld, og alle de 16-20 tilbageblevne ashramitter tog ud på arbejde for at skaffe penge til dette formål. Der blev taget fat på en konsekvent oprydning, og i løbet af kort tid efter Guruens ankomst, var ashramaen inde i en rolig gænge, præget af målbevidst arbejde.

Udvikling

De små loftsværelser, vi havde indrettet i den gamle lade ved hjælp af nedrivningsmaterialer, var opført uden byggetilladelse. I begyndelsen var der ingen, der indvendte noget imod det. De sociale myndigheder så med anerkendelse på, at så mange stofmisbrugere og hippier, uden offentlige tilskud, begyndte at genopbygge sig selv og leve en respektabel tilværelse.

Efter nogen tid sendte byggemyndighederne os imidlertid en frist for rømning af værelserne i den gamle lade. Men på grund af den store gæld, som vi havde travlt med at få betalt, havde vi ikke foreløbig råd til at påbegynde noget nybyggeri.

Efterhånden som vi nærmede os ophøret af tidsfristen for loftsværelsernes afvikling, blev det nødvendigt at gøre noget ved sagen. Vi udarbejdede et projekt og ansøgte om tilladelse til at opføre en ny boligfløj på den sokkel, der skulle have været brugt til det annullerede staldbyggeri.

I 1974 blev ashramaen udsat for en lang række angreb i dagspressen. Rygterne talte om stedets fallit og lukning, men i virkeligheden gennemgik ashramaen en periode med intens byggeaktivitet og etablering. Billedet viser den nye boligfløj i rejsehøjde.

På samme tid begyndte spørgsmålet om atomkraft at dukke op på Gyllingnæs. Myndighederne gjorde os bekendt med, at vi boede lige ved siden af det planlagte a-værk, altså i den del af katastrofezonen, hvor der er indført de strengeste byggerestriktioner. Det indskærpedes, at der især er forbud mod institutionsbyggeri. På den ene side var vi klemte af tidsfristen for rømning af værelserne, og på den anden side viste det sig nu næsten umuligt at få tilladelse til at bygge nogle andre boliger. Situationen så således temmelig håbløs ud.

På dette kritiske tidspunkt kom Guruen atter til Gylling. Som sædvanlig var han uanfægtet af situationens alvor, og opfordrede os blot til at forstærke anstrengelserne for at overvinde problemerne og sikre ashramaens fortsatte eksistens. Efter nogen tid lykkedes det faktisk at få en ministeriel tilladelse til at opføre en ny boligfløj.

Efter vanskelighederne i 1972 blev ashramaen delt, og pigerne flyttede ind i en lejet ejendom i Amstrup. Da dette lejemål pludselig ophørte, købte ashramaen ejendommen Horskærvej 1, den gamle skole, hvor Karen Jeppe blev født, og i løbet af sommeren 1974 flyttede pigerne ind på denne adresse.

På dette tidspunkt rettede nogle tidligere disciple og bortviste medlemmer af ashramaen forskellige falske beskyldninger mod Swami Narayanananda i de

N. U. Yoga Ashrama for piger. Da boligfløjen på Kalvsømade var færdig, gennemførte byggeholdet en gennemgribende ombygning af den tidligere skole i Gyllingskov, Karen Jeppes fødested og barndomshjem. Billedet viser ejendommen efter ombygningen mens muren bliver rejst. På bygningens midtergavl ses Karen Jeppes mindeplade.

københavnske formiddagsblade. Sagen var forsidestof og omtalen af Guruen og tilstandene på ashramaen medførte en omfattende rygtedannelse.

Mens alle disse ting foregik, og omverdenen var optaget af rygter, var det som om alle gode kræfter havde samlet sig på ashramaen i en udfoldelse af skabende aktivitet. Vores tilværelse var i denne periode domineret af etablering og travl byggeaktivitet. Vi fik således færdigbygget en ny boligfløj, med 20 værelser og 6 små lejligheder. Vi fik restaureret og istandsat alle de gamle bygninger og indrettet kontorer, bibliotek, opholdsrum og depoter, vaskeri og en del nødvendige værksteder. Vi fik anlagt haver og ryddet op over det hele. På pigeashramaens ny erhvervede ejendom gennemførte byggeholdet i løbet af et par måneder en total ombygning. Der blev indrettet 20 værelser, en stor meditationssal og alle former for fællesfaciliteter.

Efter boligprojekterne på de to ashramaer i Gylling kom der en periode med fortsat travlhed, hvorunder de permanente aktiviteter skulle færdigetableres. Endnu medens sidste hånd blev lagt på pigeashramaen, gik byggeholdet i gang med at opføre en hårdt tiltrængt sanitetsbygning på campingpladsen. Da denne bygning, med bad, toiletter og vaskeri til et par hundrede personer, var færdig, tog byggeholdet til Sverige i efteråret 1975, og opførte en boligfløj på den svenske ashrama.

Da den nye boligfløj var færdig i 1974, begyndte ashramitterne straks at anlægge en have rundt om bygningen

Ashramaens gårdhave. Billedet viser et glimt fra afslutningsfesten i forbindelse med den årlige træningslejr

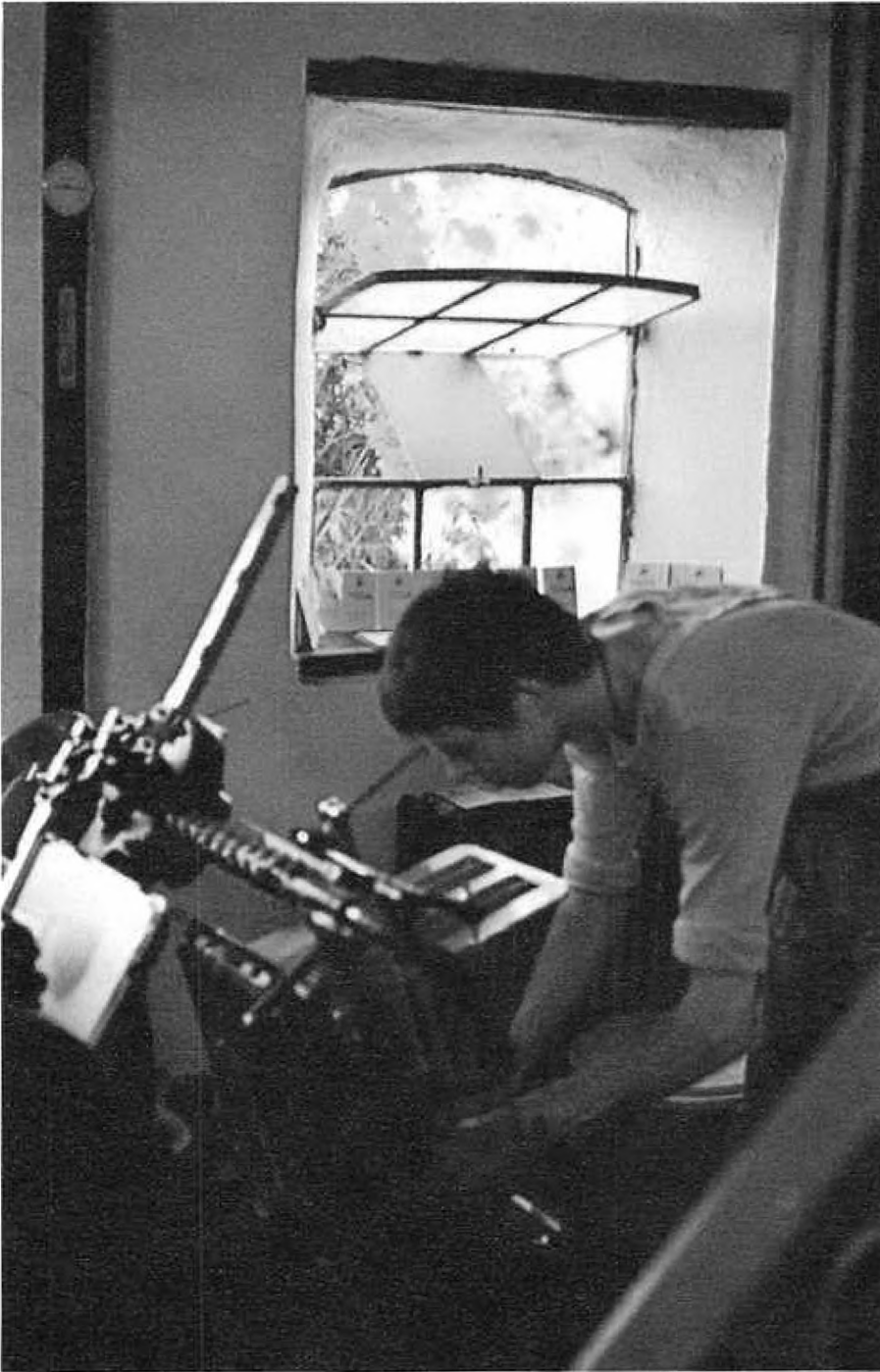
Ashramaens nye staldbygning fra 1977

Da disse projekter var færdige, begyndte vi at overveje en landbrugsplanlægning med sigte på forholdene efter 1977, når vi selv skulle overtage driften af den sidste bortforpagtede jord. Som resultat af disse overvejelser, besluttede vi at fortsætte og udvide den allerede eksisterende jerseybesætning og at regulere besætningens størrelse i overensstemmelse med ideen om en økologisk selvforsynende bedriftsenhed. Ved årsskiftet 1976-77 var vi færdige med en ny stald til 16 malkekøer. Stalden blev straks taget i brug, og den fungerer udmærket. Det var en stor omvæltning at komme fra de primitive forhold med håndmalkning, til en moderne stald med rørmalkning.

Campen

Lige siden de første år, er Guruens besøg i Gylling blevet en fast tradition. Campen er fulgt med, og er blevet et permanent sommerarrangement. I lighed med ashramaen har lejren siden den stormfulde begyndelse gennemgået en fortsat udvikling hen mod ordnede forhold på alle områder. Lejren er i dag veletableret med alle moderne camping-faciliteter. Ud over de faste tilbagevendende deltagere, der udgør en stor gruppe, er der hvert år mange nye, der kommer for en kortere eller længere tid. Ved lejrens afslutning er der tradition for at nogle af deltagerne aflægger munke- eller sannyasa løftet. Der er således siden starten over 400 personer, der har aflagt denne ed om et rent, enkelt og helligt liv, i livslangt cølibat.

Campen har i årenes løb fået en udpræget international karakter. Til tider er der flere udlændinge end danske deltagere, og der er ofte 10-11 forskellige nationaliteter repræsenteret på lejrpladsen i Gylling.

Institutionen

N. U. Yoga Trust & Ashrama er en selvejende institution, der ledes af en bestyrelse på 11 medlemmer, sammensat af repræsentanter for de forskellige centre. Institutionen er det samlede organ for de 8 ashramaer i Danmark, samt hovedcenter for organisationens internationale arbejde.

Institutionen modtager ikke statsstøtte eller nogen form for offentlige eller private driftstilskud. Økonomien opretholdes af medlemmerne, hvis indtægter ubeskåret indgår i den fælles administration. Institutionen er underkastet almindelige beskatningsregler og har, på trods af ansøgning, ikke opnået skattefritagelse. Medlemmerne forpligter sig ved optagelsen til at overholde stedets moralske regler og daglige disciplin. Medlemstallet varierer noget. I øjeblikket bor der 34 personer på Kalvsømade og 18 personer på pigeashramaen. Heraf er nogle beskæftiget i lønnede erhverv i omegnen, og en del er beskæftiget på ashramaerne. Aktiviteterne omfatter landbrug, gartneri, trykkeri, systue, biavl, forlagsvirksomhed, læderværksted og lysestøberi, snedker- og smedeværksteder

Solopgang, Guru kutir, Gyllingnæs

samt byggeaktivitet. Bortset fra erhverv eller anden hovedbeskæftigelse har alle ashramitterne forskellige huslige forpligtelser i forbindelse med vask, rengøring og køkkenhjælp. Systuen på pigeashramaen producerer en del beklædning og foretager al tøjreparation for ashramaerne. Husholdningen styres fra et fælles indkøb og depot, der forsyner de forskellige afdelinger og de enkelte medlemmer med de nødvendige artikler. Ashramitterne står op kl. 03,30 og starter dagen med en times meditation. Efter morgenmaden er der normal arbejdsdag, der slutter med endnu en times meditation kl. 17,30. Der er fri efter aftensmaden kl. 19,00, men det er almindeligt at se folk på værkstederne i biblioteket og på markerne til sent på aftenen.

Ashramaen tilstræber en enkel levevis, sundhed og størst mulig udvikling for den enkelte. Træningen starter i den ydre disciplin, videreføres i den individuelle selvskoling og kulminerer i den indre meditation. Ashrama-tilværelsen er således en harmonisk helhed, hvor alle aktiviteter stræber i samme retning.

Karen Jeppesgade

(Historie samt miljømæssige betragtninger)

Ved Arne Jakobsen

Enhver by, stor som lille, der har fostret store sønner eller døtre, har altid sørget for at mindes disse ved at opkalde et eller andet efter dem. Således også Gylling, der har både en Otto Møllersgade og en Karen Jeppesgade. Men forunderligt nok er disse to navne af nyere dato, kan nemlig ikke dateres længere tilbage end til kommunesammenlægningen i 1970 og det på trods af, at både gade og kvarter eksisterede på det tidspunkt. Man har altså ikke tidligere fundet anledning til på denne vis at hædre og mindes to så store personligheder.

Ved kommunesammenlægningen ønskede den ny storkommune ikke, at der i området fandtes gader og veje af samme navn. Gylling måtte bøje sig og slette Nørregade og Nygade af navneregistret, da disse parallelnavne allerede fandtes i Odder by. Der blev da ved denne lejlighed rådet bod på mangelen af to næsten selvfølgelig navne i Gyllings gadenet. Nørregade blev til Otto Møllersgade og Nygade til Karen Jeppesgade, sidstnævnte et helt kvarter på efterhånden adskillige grunde.

Karen Jeppesgade fødtes midt i tresserne. Allerede i 1965 byggedes det første hus, nu Karen Jeppesgade 2, da Gylling kommune ønskede at opføre en lærerbolig. Denne påbegyndtes allerede inden den egentlige udstykning ved køb af jord hos gdr. Johannes Jensen. Samme år var den endelige tilladelse til udstykningen i orden, og kloakeringen havde allerede taget sin begyndelse. Som betingelse for godkendelsen krævede amtet, at der i tilknytning til det nye kvarter opførtes et rensningsanlæg, der endvidere skulle kunne tage byens øvrige spildevand af hensyn til åens løb gennem byen; et krav som har givet resultat i form af et rent vandløb.

Kvarteret var af Gylling Kommune oprindeligt delt således, at der mod syd var udlagt en række industrigrunde, der naturligt var adskilt fra det øvrige boligområde ved et 5 m bredt beplantet bælte. Denne af amtet allerede godkendte udstykning ændredes efter kommunesammenlægningen af den nye storkommune således, at det beplantede bælte fjernedes og i stedet opstod to nye grunde, Karen Jeppesgade 38 og 40.

Til trods for lovgivningen om land- og byzoner, der begrænser byggeriet i landområderne ved de strenge regler om tilknytningsforhold til området af familie- eller arbejdsmæssig karakter, har det ikke været svært for Odder kommune at få afsat de i Karen Jeppesgade udstykkede grunde. En jævn udvikling har fundet sted og nogle egentlige planer for den fremtidige ekspansion er der ikke ud over, at der så vidt muligt vil blive udstykket nye grunde efter behov. For at kunne tilgodese dette har kommunen allerede sikret sig jord til gdr. Harald Højgårds skel.

Egentligt miljø kan det være svært at få øje på i nye kvarterer med de nyplan-

Parti fra det nye kvarter i Karen Jeppesgade

tede haver. Skal noget fremhæves i Karen Jeppesgade må dette blive, at det, trods mange spådomme, på god vis er lykkedes at få en jævn fordeling af ældre og yngre beboere. Sidstnævnte gruppes frodighed har resulteret i en efterhånden anselig børneflokk, der sætter sit præg på kvarteret og giver det liv og miljø for beboerne overalt i området og for udefra kommende ved deres leg på vejene.

Sidstnævnte kendsgerning giver tanker til overvejelse vedrørende landlig idyl og planlæggernes åbenbare opfattelse af denne. en selvfølge er det, at nye villakvarterer i byerne udstyres med grønne områder og legepladsmuligheder, og ligeså åbenbar en selvfølge er det, at disse udelades i landområderne, hvor fællesarealet er vejene, der da naturligt bliver børnenes legeområde med de dertil knyttede færemomenter.

Et rimeligt håb må det være, at overordnede planlæggere vil bringes til at indse, at den trafikale risiko er af stort set samme karakter i villaområderne på land som i by.

Brister håbet vil en fuldt udbygget Karen Jeppesgade komme til at savne et betryggende, børnevenligt fællesareal.

Aftensol ved Søby Rev. Præmiefoto af Hans Midtgård 1975

GYLLINGBOGEN II

»Gyllingbogen« er ikke så lidt af en lokalhistorisk kraftpræstation. Alene den omstændighed, at Gylling-beboere – en snes mennesker, efter hvad der oplyses – har taget sig tid til og har ofret en masse energi på at samle materialet, skrive og redigere bogen, er i høj grad beundringsværdigt og fortæller sit om, hvorfor navnet Gylling gennem tiderne har været omgivet af en særlig atmosfære af kultur og hjemstavnsfølelse.

Lige så beundringsværdigt er det måske, at der er kommet et så lødigt resultat ud af anstrengelserne. »Gyllingbogen« er ikke blot et værdifuldt lokalhistorisk dokument, men også højst fængslende læsning.

Mogens Bostrup i Horsens Folkeblad

Vidste man ikke før, at Gylling var og er det sydlige Hads Herreds kulturelle centrum og væksthus, ja så bliver man overvældende belært om det ved læsning af GYLLINGBOGEN II. En snes mennesker har med deres egne ord skrevet om deres egn. Det giver friskhed og afveksling i kapitlerne. Man kan roligt fastslå, at der er kommet et både vægtigt og populært lokalhistorisk skrift ud af dette enestående samvirke.

Bogen giver ny næring til de rødder, der knytter Gylling 1977 sammen med dens baggrund og fortid. Læseren kommer hele kompasset rundt på de knap 300 sider, og der er heldigvis også blevet plads til skildringer af det nutidige Gylling og alt det, der rører sig i den hyggelige by.

Fhv. sognerådsformand Jens Andersens første Gyllingbog fra 1942 er blevet glimrende fulgt op til – ja, tør man næsten sige det: atomalderen.

»røn« i Aarhus Stiftstidende